

CHRISTO-

A Soproni Evangélikus
Egyházközség lapja
ingyenes kiadvány

PHOROS

XX. évfolyam, 6. szám

2013. karácsony

Bódás János: Megüresítem szívemet

*Ha feldereng az égi csillag
hirdetni: itt az Újszülött
napkeleti három királlyal
majd én is útra készülök.*

*Az ajándékuk drága mirha,
illatos tömjén, dús arany,
én meg koldusként így megyek csak
szegényen, ajándéktalan.*

*Nincs kincsem, rangom, csak a bűnök
nagy garmadája lelkemen.
Kiszórom mindezt, hogy szívemben
minél több tiszta hely legyen,*

*mert jól tudom, hogy Betlehembe
ily koldus, mint én, így mehet:
az lesz legszentebb ajándék, ha
megüresítem szívemet.*

Hallod?

elhangzott 2013. Advent 3. vasárnapján

Hallottad már a történetet az indiánról, aki „sápadt-arcú” barátjával bandukolt az egyik amerikai nagyvárosban? Az indián egyszer csak halkán ezt kérdezte barátjától: - „Hallod?” - „Mit?” - kérdezte amaz. „Egy tücsök ciripel.” A rézbőrű egy fal repedéséhez vontta oda a csodálkozó barátját, és kérte, hogy nézzen be a résbe. És lám-lám, tényleg ott ciripelt egy tücsök. A fehérbőrű meglepve kérdezte: - „Hát ezt

meg hogy csináltad?! Hogy tudtad meghallani a zajos utcán ennek a kis tücsöknek a ciripelését?” - „Pofon egyszerű” - felelte az indián, majd így folytatta: - „Na ezt nézd!” Ekkor előkapott a tarisznyájából egy centet, majd jó magasba felpöckölte. Amikor pedig a pénzérme leesett a földre, az utcán nyüzsgő tömeg szinte egy emberként a hang irányába kapta fel és fordította a fejét. - „Látod!” - szólalt meg az indián. - „Mindenkire figyelj, ami fontos neki.”

Advent idején kívánom, hogy ne a zajra, a forgatagra, a megvásárolhatókra és elkölthetőkre kapjuk fel a fejünket, hanem valami másra fordítsuk a tekintetünket. A valódi lényegre, a mélységre, a csendben is hallhatóra, a zajokon is átszűrődőre: az Eljövendő Megváltóra. Remélem, mindenki kap Tőle érzéket arra, hogy Őt halljuk meg és halljuk ki mindeneinkben.

Gabnai Sándor

Adventben – a nyitott ajtó keresése

Sokszor zárva találjuk az ajtót. Aki meg tudná oldani a problémáinkat, az nincs otthon, nincs a hivatalában, vagy nem fogad. Kínos lenne fogadnia: nem tud, vagy nem akar nekünk helyet adni, az állások betöltöttek, bővítésre nincs kapacitás. Nem találunk nyitott ajtót, nyitott szívet, megértő embert. Igaz, aki helyet keres, talán elhagyta az ötvenet, de még kellene neki a nyugdíjhoz az az erős tíz év, nem a minimálbér a minimálnyugdíjhoz.

Másfajta gyötrő kérdéseink is lehetnek, és nincs ajtó, mely megnyílna a kopogtatásunkra, és megoldást kaphatnánk. Az értelem szálai összekuszálódnak és rövidzáratok lépnek fel, a szív húrjai is egyre lazulnak, lehangolódnak, hangolni kellene, miközben éppen a „karban játszunk”. Egy-egy húr el is szakad, és nem vagyunk Paganinik, hogy a megmaradt egyetlen húron képesek legyünk végigjátszani az egész művet.

Csak abban reménykedhetünk, hogy aki ajtót nyit, egy húron pendül velünk, nem kérdez, nem vizsgál, nem von felelősségre sérült életünk hamisan zengő, vagy elszakadt húrjai miatt, hanem kézen fog, és elvezet Adventtől a Golgotán át az üres sírig, és megígéri övéinek: „veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”.

Miközben a különféle nyitott ajtókon át jár a bőséges anyagiakhoz jutott „gazdag ifjak” kis csoportja, kik nem vállalva Jézus követését, a szegények segítésének parancsa miatt elhagyják Őt, a mindenüket elhagyó tanítványok anyagi bázis nélkül mennek a bizonyágtétel örömhí-

rével. Akkor is, és ma is sok ajtót zárva találnak, mert az örömezenet, evangélium megvalósulását az emberek más módon, formában, időben várják; pénzhányuk azonnali megoldását, gyógyulást testi gyötrelmükben, családi gondok enyhülését.

Jézus önmagát adja, mint nyitott ajtót, mert ezt olvassuk: „ha valaki rajtam át megy be,

megtartatik, bejár és kijár, és legelőre talál” (Jn 10,9) Érik evangélikus iskoláinkban a hitből erőt merítő gyümölcsstermés, amikor az ifjú, aki „bejár és kijár” a Bibliát viszi magával, és annak az idős testvérenk a hite is „legelőre talál”, aki a Krisztus-ajtón át, bár nehezülő léptekkel, de az utolsó Advent örömeiben él!

Szimon János

Karácsonyi gondolatok

Mindig jólesik, de advent idején különösen szívmengető bizsergést okoz felidézni régmúlt karácsonyok emlékét. Amikor még csillogó szemmel vártuk a csodát, gyermeki, tiszta lélekkel készültünk Jézus születése napjára. Elvárásolt bennünket a felnőttek kegyes csalása, s hittel hittük, hogy a karácsonyfát és az ajándékot személyesen a Jézuska hozta nekünk. Ez az érzés égis éró magasságba emelt minket, határtalan boldogság volt önfeledten lebegni. Aztán később csak megtudtuk, hogy nem ennyire közvetlen a kapcsolat, de az otthon melege újabb és újabb tartalommal gazdagította az ünnepet. Szinte csoda történt, amikor cseperedvén, kamaszodván tudatosult bennünk; mennyivel jobb adni, mint kapni. Amikor szeretetünk jelképe, kis ajándékunk örömet sugároz vissza ránk mások arcáról – megsokszorozva saját örömeinket is.

1857-ben egy édesanya hirtelen halálos beteg lett, és a tanyára siető orvos csak azonnali műtéttel menthette volna meg az életét. De sötét este volt már, s az egy szem mécses gyér világa mellett gondolni sem lehetett az operációra. Szomorúan tanakodtak a felnőttek, mert tudták mindannyian, hogy e nélkül a beteg menthetetlen, és számára már nem lesz másnap. Az édesanyját rajongva szerető és érte aggódó tíz éves kislány rémülten hallgatta, hogy milyen apró dolgokon is múlhat az élet, s hogy késő lesz már a holnap reggeli fény. Villámként cikáztak a gondolatai, majd a tehetetlen felnőtteket is félrelökve rohant be az édesanya szobájába, ágya mellé tolta az asztalt, rátette a pislákoló mécses, és az összes föllelhető gyertyát is meggyújtotta a mécs körül. Majd a házból sebtében összeszedett tükrökkel nappali világosságot varázsolt

édesanyja köré – megsokszorozva az egymással találkozó nyalábok fényerejét. Így tette lehetővé, hogy megmenthessék, akit mindenkinél jobban szeretett. A kislányt később Edison néven ismerte meg a világ, és tiszteli ma is.

Nekünk is vannak belső tükreink. Csodákra képesek. Vigyázzunk rájuk féltőn, hogy a másokra vetített szeretetünket minél tovább tudják többszörözni. Mert nem akkor maradunk teljesen egyedül, amikor már senkitől sem kapunk ajándékot, hanem akkor, amikor már nincs ki nekünk adnunk.

Mondom nektek: furcsa dolog a szeretet. Egyetlen a világon, amelyet ha minél többet szórunk, sugárunk másokra, annál több lesz önmagunknak is. Így lehetünk szegényen királyi gazdagok, hiányában pedig dúsgazdagon is koldusszegények.

Vigyük hát szívünkben magunkkal a karácsonyfadíszek kis Edison-tükreit, hogy emberi gyarlóságainkat szüntelenül ritkítva, a tükrök egyre erősebben sugározhassanak. Így lesz újra élő kapcsolatunk azzal, akinek a születésnapját immár két évezred távlatából is évente várjuk, és azokkal a szeretteinkkel is, akik már közvetlenül mellette ünnepelnek. Azon legyünk, hogy karácsonyi gondolataink egyre több szürke hétköznapot is beragyoghassanak!

Csiszár Ágnes

Omega koncert

„Örvendj nagyon, Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos és számaron ül, számarcsikó hátán.” (Zak. 9,9)

Furcsa! Ezt a mai napra rendelt ígét inkább virágvasárnapra illő módon lehetne használni: a fővárosba való bevonulás kapcsán – ahogy Krisztus számaron ülve vonul be a szent városba.

Ehelyett advent idején szól hozzánk, egy olyan koncerten, ami a világ, a gördülő kövek melletti egyik legrégebben működő együttesének repertoárját csillantja meg egy szimfónia és egy rapszódia után, mintegy a trilógia 3. darabjaként, valódi templomba illő oratóriumként.

Egy ige, ami Jézus halálát volna hivatott bevezetni a nagyhét kezdetén, inkább a karácsonyra várás időszakába köszön be: a várakozásra, a közénk érkező Istenre hívja fel a figyelmet.

És az Isten jön!

Jön Fiában, a Kisjézuskában, a később miatunk, értünk és helyettünk meghaló Megváltóban.

Merthogy a világ és benne az ember minden korban hihetetlenül várja a saját megváltóját.

Eget ostromló panasszal, Istent provokáló kéressel zengjük mi is az Omegával: „Gyere le, Isten, mondd, mit akarsz, már ezer éve folyik a harc! Mire vársz, új Babilon épül.”

És Isten meghallgatja az imát, elnézi még azt is, hogy legyávázzuk, és eljön.

Eljön egy látszatra gyáva szenvedőben, egy mindent szelíden felforgatóban, egy számarcsikón, és nem harci ménen bevonulóban.

Valakiben, aki nem paripáról akar minket lenézni, hanem egy haszonállatot, egy lenézett, csökönyös szamarat megnyergelve velünk szemmagasságban jön – annyira hozzánk hasonlónak, annyira emberré lesz, babává, jászolbölcső gyermekévé és keresztben halóvá lesz.

Eljön Szentlelkében is, hogy összekuszált életünket, Bábel tornyának átkát, az egymás meg nem értésének kínzó fájdalmát egy anti-bábel történetben helyreállítsa, visszaállítsa egy sajátos pünkösdi csodában, az összhangra kerülés közös hitében.

Az új Babilonok persze épülnek, hiszen mi már csak ilyenek vagyunk.

Újra meg újra ledönteni akarjuk Istent a trónjáról, akarunk feljutni hozzá, mellé, sőt a helyére.

Újra meg újra kiszorítjuk a szívünk centrumából, valahova a létünk perifériájára.

Újra meg újra mi törtetünk, könyöklünk, isten-puccsolunk, forrongunk ellene.

És Ő ezt is túri, elnézi, de végül mégse vár.

Nem vár arra, hogy a megénekelt pokol, a magára maradottság, az embertelen és embertelen világ beköszöntsön; helyette mindig megelőz minket, kegyelmet gyakorol, közénk lép.

Mert Isten mindig megelőz: elvégre Ő a kezdet, az alfa.

És Isten mindent lezár, befejez, elintéz, beteljesít – életünkben, halálunkban, és hitünk szerint majd egy ama nagy napon is – a dies irrae, dies illa végső adventjében.

Mert Ő az Omega, hogy a görög ábécé utolsó betűjével, a hosszú ó-val illessük őt.

Mert Ő nem mutat másra, maga vette kezébe sorsunkat, maga akart szeretni, megváltani, hogy bekeretezze, mint kezdet és vég az életünket.

Legyen ez a ma este a maga különlegességében Rá mutató bizonyágtevéssé, minket az együttesen keresztül imádkozni tanító alkalmá.

Így köszöntöm szeretettel az Omegát, a zenészeket és a kórustagokat, akik ma megszólaltatják vágyainkat, kérdéseinket, kételyeinket, elkötelezettségünket, várakozásunkat és elvárásainkat; de legfőképpen megmutatják, hogy mit jelent megajándékozottnak lenni.

Hát, Gyere le, Isten, ma közénk! Látogasd meg ünnepi készülletünket! Áldásod, kegyelmed, törje össze beszűkültségünket, és adjon élményt – Istenélményt nekünk dalokon, szövegeken, imákon keresztül.

Gabnai Sándor

Melegétel osztás Sopronban

Egy tányér székelykáposzta, kenyér, tea és szaloncukor

130 adag melegételt osztott ki közösen a Soproni Evangélikus Egyházközség és az Ökumenikus Segélyszervezet december 11-én, szerdán délben a helyi evangélikus templom mögötti udvaron és parkban.

Már az ételosztás előtt két órával elkezdett növekedni a hajléktalanokból és rászoruló családokból álló sor, de annál hamarabb, szinte fél óra alatt ki is osztották a szervezők az összes adag székelykáposztát, kenyeret, teát és szaloncukrot.

A közös akciót első alkalommal szervezték meg a hűség városában, azt remélve, hogy az egyszeri alkalmat hasonló segítő ételosztások követhetik majd. Nem csak Sopronban, hiszen az osztásba bekapcsolódtak az egyház-

megyei gyűlésen jelen lévő lelkipásztorok is, hogy az itt szerzett tapasztalatok birtokában saját településeiken is minél több formában segíthessék a rászorulókat.

Az ételosztás kapcsolódik az Ökumenikus Segélyszervezet szeretet.éhség. Országos Adventi Pénzadománygyűjtéséhez. A Segélyszervezet ünnepi segélyakcióit és egész éves rászorulókért végzett munkáját a 1353-as adományvonal tárcsázásával, hívásonként 250 forinttal lehet támogatni!

Kis Boáz
sajtóreferens, Ökumenikus Segélyszervezet

Bódás János: Keresztelő

*Köszöntelek Kisded. Remény. Szép Szivárvány.
Zöld rügyecske fajtám pusztuló faágán.*

*Bethlehemi öröm s aggodalom támad,
mikor a szülőid némán körülállnak.*

*Nem látják, de sejtik: gyilkos vággyal lesnek
rád is vad hordái élet-Heródesnek.*

*hallik a nyüzgése szomjas démonoknak,
...még a templomokba is idelopakodnak! -*

*Mint a tigris a zsákmányt, foguk közt vinnének,
...de már az imádság bűvös köre véd meg.*

(1943)

*s mitől a Sátán, - mint fénytől a vad -, retteg,
a győztes Hitvallás felzendül feletted.*

*s hogy meg tudj majd vívni minden ellenséggel,
Krisztusnak jegyezlek el a keresztséggel.*

*Az ezüst korsót most, ím, föled emelem,
és átölel az isteni örök szerelem.*

*Az Atya, a Fiú s a Szent Lélek Isten
tulajdona vagy. Ő védjen és segítsen...*

*S míg a Vér szent jele éri gyenge fődet,
rémulten fut el a sok démon mellőled.*

A 2013-ban kereszteltek névsora

Andó Botond, Baltigh Gergő Benedek, Basó Mirabella Elizabet, Beck Olivér, Bencsik Boglárka, Bereczki Ármin, Berényi Alina, Berényi Lilla, Berky Orsolya, Berky Szabolcs, Biczó Flórián, Boros Martin Péter, Brenner Julianna, Budai Krisztina, Czirok Judit, Csuka Lili, Csürhész Hanna, Deres Ádám, Dollmayer Ábel Tamás, Dollmayer Kira, Dominek Ajna Léna, Dominek Dániel Dominik, Dominek Krisztián Dominik, Egész Anna, Ferencz-Török Péter, Fertői Zoé, Ferstl Jázmin, Ferstl Kinga, Francsics Dominik, Frikton Abigél, Gilicz Bálint, Gimesi Eleonóra Kinga, Gulya Csenge Ilona, Gyürü Ildikó, Hartmann Lilla, Honti Örs, Kálmán Zalán, Kelemen Gergő, Knábel Enikő, Komornoki Veronika Emília, Kovács Júlia Csenge, Körmendy Mónika, Körmendy Regina, Lichtl Áron, Lichtl Liána,

Máhr Diána, Manninger Nimród, Marosvölgyi Nóra, Mihók Liliána, Molnár Ada, Molnár Bendegúz, Molnár Luca, Nadzon-Herczegfalvi Antónia, Nadzon-Herczegfalvi László, Nagy Dominika Babet, Nagy Dorka, Nagy Nina Liliána, Nagy Sára Brigitta, Nagyvárad Gréta, Németh Csanád, Németh Kincső, Németh Milán, Nyikos Kevin, Nyikos Olivér, Pála Zalán, Palotai Hanna, Pavlekovics Konrád, Pisák Dominik István, Pfeiffer Anna, Promberger Dávid Ferenc, Sáncai Olivér, Steiner Viktória, Stinner Abigél, Szabó Emma, Szabó Kristóf, Szabó Réka, Szabó Viktor Dán, Szalai Zsolt, Szikszai Nimród, Takács Anna Lili, Tóka Ádám, Tóth Izabella, Tóth Máté Krisztián, Luisa Elisabeth Treiber, Varga Lia, Vidoven Zoé, Violand Dániel, Violand Jázmin, Wendelin Richárd

Megkereszteltetvén...

- *Ki szorgalmazta keresztelésed? - kérdezem Szabó Rékát, aki a 2013-as év első kereszteltje.*

- A keresztelésem régóta esedékes volt, én is nagyon szerettem volna, hogy megtörténjen és a családom is örült neki

- *Hogy élted meg ezt? Változott azóta valami benned?*

- Szeretem az evangélikus közösséget, hatéves korom óta része vagyok valamilyen szinten, evangélikus iskolába jártam és járok most is. Édesanyám katolikus, így abba a közösségbe is volt alkalmam bepillantani. Hasonlóak az elveik, de nekem ők túl zárkózottnak tűnnek, ha a hitről van szó. -tűnődik még a kérdés második részén. - Változni talán csak annyi változott, hogy eljárók az IFI csoportba és nyíltabban tudok beszélni az evangélikusságról, igazság szerint ugyanolyan boldogan megyek hittanórára, mint azelőtt, talán a konfirmáció-keresztelő így együtt kicsit megérlett, felnőttem lelkileg.

- *„Mert íme, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik.” (Ézs 60,2) Ez volt a keresztelési igéd. Mit jelentett Neked?*

- Igen, ha jól emlékszem ez, bár már egy éve volt. :) Akkor rengeteget jelentett, hogy ott voltam, kint álltam és nem volt más a templomban, csak a családom. Jó érzés volt, talán félttem is egy kicsit. Tudtam, hogy akkor át fogok lépni egy határt és még inkább

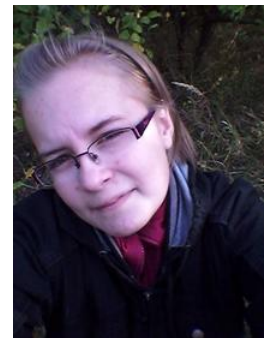
beletartozni abba a közösségbe, amit kicsi korom óta a sajátomnak tekintettem.

- *Ha jól tudom, licista vagy. Mit jelent Neked az iskola? Mi szeretnél lenni és miért?*

- Igen, a Líceum diákja vagyok. Az iskolába már úgy megyek, mint a második otthonomba, nagyon szeretek ott tanulni. Már elgondolkoztam, mi lesz, ha elballagunk. Nem is tudnám elképzelni per pillanat másképp az életemet, mint a falak között. Imádom a biológiát, földrajzot, irodalmat és a német nyelvet. Bár kétlem, hogy ezeket össze lehetne kötni bárhogy is, legnagyobb álmom, hogy újságíró legyek. Rengeteget írok, nagyon szeretek visszahúzódni abba a világba, amit felépítettem magamnak a papíron.

- *Mit szeretnél kapni karácsonyra és kitől?*

- A családom tudja, mit szeretnék, és talán ezt a legkönnyebb beszerezni: könyveket. Nekem mindegy miről szól, vagy ki írta. Imádom olvasni, ez is olyan dolog, mint az írás. Ezen kívül viszont nem érdekes mi történik karácsonykor, mert az a lényeg, hogy ilyenkor együtt van a családom, azok is, akiket rég nem láttam.

Csizsár Ágnes

Nyolcvan év négy negyedben

Életének 83. évében, soproni otthonában december 8-án elhunyt Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző. Reá emlékezve idézzük fel írását:

„Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk!” (Zsolt 122,1)

Orosházi evangélikus családból származom. A legnagyobb magyar evangélikus „falut” a XVIII. század közepén, a Tolna megyei Zomba községből hitük miatt elmenekült lutheránusok alapították.

Eleim, a Szokolayak és a Holecskák, nemcsak hagyományból gyakorolták, hanem tudatosan élték is a lutheránus hitet. Életem első tizenkét évét mégis szórványlutheránusként éltem. Édesapám Kunágotán volt községi hivatalnok, a lelkészek motoron, kerékpáron, lovas kocsin érkeztek hittanórát vagy házi istentiszteletet tartani. Fecske Pál, Benkóczi Dániel, Keken András pásztorolták a kicsiny nyáját. Igazi, szép, orgonás szertartáson a nem túl gyakori orosházi látogatásainkon vehettünk részt.

Édesapámat két évre Gyöngyöspatára, majd Gyöngyösre szólította a hivatal. A tiszta katolikus vidéken meglepő volt számomra iskolatársaim elképzelése a protestánsokról. Szerencsére a plébános segítők, jó pásztorok bizonyultak. Mikor váratlan lakásgondunk adódott, kérés nélkül befogadott bennünket a plébániára. Talán miatta érzem ma is fontosnak az ökumenét!

Tizenkét éves voltam, mikor visszakerültünk Orosházára. Az evangélikus gimnázium tanulója lettem. Fürst Ervin lett hitokta-

tóm, lelkészem, és igazi atyai barátom. Rám elsősorban az hatott, ahogyan a liturgiát és főleg az úrvacsorát celebrálta, minden szava, gesztusa ott és akkor megélt hitből fakadt. Hamarosan megszületett az elhatározás: pap leszek. A zene azonban közbeszólt. Békéstarhosra kerültem a híressé vált énekeskolába, ahol rövid idő alatt kiderült, hogy muzsikusz, zeneszerző leszek.

„Énekeljétek új éneket az Úrnak! ...” (Zsolt 96,1)

Tarhosról egyenes út vezetett Budapestre, a Zeneakadémiára. 1950-et írtunk. Nem volt egyszerű helyzet egy vidéki ifjú számára, akit tarhosi (tulajdonképpen népi kollégista) múltja miatt tárt karokkal várt a mozgalom. Szerencsére az akadémián akkor még ott volt számos régi vágású tanár, akik segítettek eligazodni a nehéz, olykor kimondottan veszélyes időkben. Ádám Jenő, Bárdos Lajos, Harmat Artúr, Farkas Ferenc, Gárdonyi Zoltán, Nagy Olivér és még jó néhányan. Életem kivételes ajándéka, hogy növendéke lehettem Kodály Zoltánnak. Sziklaszilárd jelleme, nyíltan vállalt világnézete ordító ellenpélda volt a kommunista diktatúra kultúrpolitikájának világában.

Hatalmas lelkesedéssel dolgoztam. Hangszeres és vokális darabokat írtam. Huszonevesen már oratórikus művet szereztem, és az első időkben szakrális mű is született: Cantate domino canticum novum.

„Milyen jó hálát adni az Úrnak, és zengeni neved dicséretét, ó Felséges! (Zsolt 92,2)

A nagyszabású oratórikus művek, de főleg a színpadi darabok, operák többéves szakadatlan (belső) kényszermunka árán jönnek létre. A színpad megköveteli a szigorú dramaturgiát, a folyamatos drámai feszültséget. Néha egy vidám lakodalmi tánc, bölcsődal, vagy imádság kellemesen oldja a feszültséget, és változatosságot jelent, nemcsak a

hallgatónak, hanem a zeneszerzőnek is. Az operák általában tragikusan végződnek, a halottak végtisztessége nem nélkülözheti a szakralitást. „Templomot csinál az operából” – mondogatták, mikor a Várnász fináléjában térdre esett minden szereplő a színpadon, vagy a Hamletben az öngyilkos Opheliát a klérus tiltása ellenére én, a zeneszerző, megajándékoztam egy rövid rekviemmel.

A hatvanas évek második felében kerültem kapcsolatba a Lutheránia énekkarral. Zeneszerzői és evangélikus identitásom talált végre egymásra. Hosszú évekig voltam házi szerzője az együttesnek. Karácsonyi pasztorál, Pünkösdi ének, Gályarab kantáta, Bornemissza kantáta, számos kisebb a capella mű sorjázta egymás után, majd jött a két nagy évfordulóra a Confessio Augustana és a Luther kantáta. Weltler Jenő bácsi nagy zenei inspirátor volt. Életem egyik legnagyobb lelki élményét is neki köszönhetem: egy alkalommal elkísérhettem a Márvány utcába, ahol felejthetetlen délutánt tölthettem el társaságában Ordass Lajos püspökkel.

Mikor 1992-ben Jenő bácsi meghalt, Korál rekviemet írtam emlékére. Egyik kollegám megjegyezte, életében nem hallott még ilyen vidám rekviemet. Ennek megírásában egy kedves emlék motivált, egyszer Jenő bácsi derűsen azt mondta: angyalok, most számoltam össze, életemben legalább harmincezerszer álltam nyitott sír mellett, és ezzel együtt azt mondhatom: nem félek a haláltól.

„Megőriz az Úr jártodban-keltesben, most és mindenkor.” (Zsolt 121,8)

1994-ben Sopronba költöztünk. Nyugdíjas lettem, és ennek megfelelő terveket szövögettem: életműrendezés, bizonyos darabok átdolgozása, írások, hangzó anyagok rendezé-

se. Ehhez képest megszületett két opera, több oratórius mű, szimfóniák és több tucatnyi vokális darab, döntő többségük szakrális.

Az új egyházkerület első püspökszentelésére zenébe foglaltam a Miatyánkot. A néhány perces kórusmű az egyik legnagyobb zenei kihívás volt életemben.

Megjelent egy beszélgető könyvecske: Credo ergo sum (hiszek, tehát vagyok) címmel.

75. születésnapomra egy kedves tanítványom, Radics Éva emlékkönyvet szerkesztett.

Régi vágyam teljesült két éve: eljutottam a Szentföldre. Fantasztikus élmény volt látni az eredeti helyszínt! És mégis az út végén egy kis nyugtalanság fogott el. Az kilenc nap mint egy gyorsított felvétel rohant el. Azt éreztem, túl rövid volt az idő mindenütt. Betlehemben meg kellett volna hallgatni a Karácsonyi oratóriumot, Názáretben a Magnificatot, Jeruzsálemben a passiókat, a Genézreti-tó partján a Jesu meine Freude motettát, és legalább a 147-es kantátát. Aztán itthon lassan helyükre kerültek a dolgok, és valahányszor az említett Bach-műveket, vagy egyéb szent zenét hallgatok, gondolatban előjönnek a megfelelő szent helyek, és végtelenné távol a rövidke utazás.

A rendezgető életmód még mindig várta magára, újabb és újabb darabok írását tervezem, a tempó pedig már nem a régi. Majdnem ötven éve annak, hogy Kodály dedikálta nekem a Budavári Te Deum partitúráját: „Szokolay Sándornak, hogy egyszer ő is megírhasa a maga Te Deumát”, majd szóban hozzátette: „és oka is legyen rá”.

Van okom rá. Nyolcvan éve hord tenyerén a Jöisten.

Szokolay Sándor
(Híd magazin, 2011)

†
JHS

A gyászistentisztelet és temetés 2013. december 21-én zajlott le soproni evangélikus templomunkban és temetőnkben. A szertartás elején világi részről dr. Batta András, Fekete György, dr. Fodor Tamás és Balog Zoltán mondott búcsúbeszédet. Az egyházi szertartáson Ittész János nyugalmazott püspök Jn 13,34 alapján hirdette Isten igéjét.

Hitvalló otthonok, III. – beszélgetés Schneider Istvánnal

Mégis hűen

– Kérlek, meséld, mikor és hogyan sikerült otthon teremtetek itt?

– Nagyon hosszú a teljes történet, mert őseim a XVII. század derekától soproniak – legalábbis eddig sikerült visszakövetnem a leszármazásukat. A Trogmayer ág is majdnem ilyen régi polgári család. Kicsit közelebb az időben, a múlt század elején a családot a Várkerületen lévő kalapos üzletről ismerték Sopronban. Édesapám 1914-ben született, ám nemcsak az akkor kitört háború gyötörte meg: 14 évesen már félárva volt, munkába kellett állnia, s a maga erejéből kitanulnia a textil- és a divatszakmát. És alig 30 évesen maradt egészen egyedül. Az 1944. december 6-i bombázásban a családi vállalkozás is megsemmisült. Ő mégis talpraállt, divatüzletet nyitott. A megpróbáltatások nem értek véget, hiszen ezután söpört végig a Dunántúlon a front, a szovjet rabszolgaszedés, és a háború nyomában az éhség. 1946-ban vette feleségül édesanyámat, Lukács Lujzát. Máig sem tudom, hogyan sikerült elérnie, hogy a kitelepítendőek listájáról a családkat töröljék, és mit áldozott fel érte. 1949-ben költöztünk ide, a Hunyadi utca felső részén álló házba, amikor a Várkerületi üzletet államosították. De 1952 Karácsonyán osztályidegenként internálták a családot, és ide pártérdek szerint kvartélyoztak be valakit. Később társbérletbe sikerült visszakérülnie Sopronba.

1956-ban nyitva állt a határ. Illúziói már nem lehettek. Mégis hű maradt Sopronhoz, és ebben dédapám volt a példaképe. Ezt az eltéphetetlen ragaszkodást örökölttem tőle én is.

1957-ben a Hunyadi utcai saját házát sikerült visszavisszakapnia, mivel mi, a két fia, akkor voltunk iskolások. Tehát 1957 óta élek újra itt. Ma már kényelmesebb a fűtés, és ami műszakilag szükséges volt, azt kijavítottuk – de fő törekvésünk, hogy semmit ne változtassunk meg öncélúan.

– És milyen evangélikus gyökereid vannak?

– Erről is hosszan tudnék mesélni, de rám való hatásukban talán leglényegesebbek a Ruttkay-Miklán Géza dabas-gyóni parókiáján töltött nyarak. Ruzsnyák esperes úr konfirmált, de az sem volt egyszerű történet, hiszen minket

erősen figyeltek. Külön jártunk oda bátyámmal, és titokban vizsgáztunk le.

– Neved szinte az „órás” szinonimája Sopronban...

– Szinte mióta az eszemet tudom, vonzott ez a szakma. Szerettem figyelni, ahogy új életre kel egy csodálatosan finom szerkezet. Sopronban tanultam, majd először Budapesten próbáltam elhelyezkedni, de hamar hazahúzott a szívem és hazahívott a családi kötelesség is.

Szerettem volna műhelyt nyitni, de Sopronban erről szó sem lehetett, továbbra is osztályidegen voltam. Furcsa szempont, hogy azért nem lehettem kézműves, mert az őseim azok voltak...

Nem tántorítottak el a nehézségek. Első boltcskámat Lövön nyithattam meg, de főleg soproni órákat vittem oda javítani – ezeket aztán este „még melegen” házhoz is vittem. Nagy szerencsével azután 1972-ben tehettem ki a táblát a Köztársaság utcában – ami számomra mindig is Erzsébet utca volt. Ragaszkodom a helyhez is, nem bánom, hogy vannak a városnak frekvenciáltabb pontjai is.

– Miből veheti észre egy nem hívő látogató, hogy keresztyén otthonban jár?

– Szerintem talán nem is kell észrevennie. Érezheti a békességet, de a keresztyénségünkkel mi nem hivalkodunk. Azt biztosan látja mindenki, hogy nemcsak az órákhoz, hanem sok más régi tárgyhoz is milyen szenvedély fűz. Édesanyám szobáját szinte ugyanúgy tartottuk meg, mint ahogy életében volt. De a Krisztus-szobor vagy az angyalok történetét nem tudhatja, csak aki közel áll hozzánk.

– És ha hittestvér a látogató?

– Ő esetleg bepillanthat a hálószobába, ahol számunkra az ima és elcsöndesedés helye van. Itt láthat énekeskönyvet, Bibliát, feleségem imakönyvét – és ismét számtalan családi, meghitt emléket, és gyönyörű, míves tárgyakat.

– Nem sokkal e látogatásom előtt köszöntött a gyülekezet jubileumi születésnapod alkalmából. Most én is még sok hasonló szép jubileumot kívánok, továbbra is Sopronhoz hűen, és az itt küzdött, élt és halt elődökhöz hűen.

hálás köszönettel Schneider Istvánnak a beszélgetésért: Hegyi Péter

Távirati jelentések néhány megtartott programunkról

(reformáció - karácsony)

1. Október 31-én, reformáció napján, délelőtt 10.00-kor magyar istentiszteletet tartottunk, délután pedig kétnyelvű modern zenés istentiszteletet az ifjúsági zenekarunk szolgálatával; majd 18.00-kor közös protestáns istentisztelet volt a református templomban Gabnai Sándor esperes igazgatójával.
2. November 1-jén 17.00-kor a Székely Kapunál volt ökumenikus megemlékezés, és örömünkre nagy nehézségek árán mégis megvalósult a templomi emlékhangverseny is a Halottak Napja tiszteletére a Ze-neiskola (AMI) művésztanárainak szereplésével.
3. Temetőnk az emlékünnepek alatt meghosszabbított nyitva tartással állt szép rendben a temetőlátogatók rendelkezésére; és örömmel jelentjük, hogy a lelkészi öltöző és iroda is megszerült.
4. November 3-án nagy sikerű Vallásos estet tartottunk a nagytermünkben, amelyen az egykori Jünglingsverein szolgált énekkel, bizonyágtétellel Joób Olivér nyugalmazott lelkész vezetésével dr. Böröcz Enikő lelkész, egyháztörténész áhítatával. Öröm volt az egykori és a mostani ifjúságot együtt látni.
5. November 4-én, az őszi szünet letelte után iskoláink reformációs istentiszteleteket tartottak a templomunkban.
6. Aznap este Gabnai Sándor esperes tartott előadást Jónás próféta könyvéről a Bibliai Szabadegyetem előadássorozatában, amelyet követően az egyetemi ifjúság is „vésezhetett” Jónás témáját.
7. November 5-én az egyházmegyei elnökség által egybehívott presbiteri ülés volt a nagyteremben. A presbitérium elfogadta a megszületett lelkészi díjlevelet és döntött a lelkészválasztás jelölő és az iskolaigazgatói állás újraválasztásának módjáról is.
8. Aznap este a TIT-ben Alpárné dr. Szála Erzsébet gyűjteményvezetőnk tartott egykori nagyjainkról szép előadást, valamint a másnapi Közgyűjteményi Emlékkonferencián szintén többek között ő és mások is több evangélikus kötődésű témát dolgoztak fel.
9. A november 6-i közgyűjteményi konferencián az értékes előadások mellett megemlékeztünk dr. Horváth Zoltán levéltár-igazgatóról.
10. November 7-én ifjúsági munkacsoportunk ülésezett.
11. November 7-én Gabnai Sándor részt vett a Hittudományi Egyetem budapesti ünnepélyén.
12. November 9-én Révfülöp adott otthont az országos felügyelő találkozóknak, amelyen világi vezetésünk is részt vett.
13. November 9-én közös kirándulást tartottunk Sárváron a budavári gyülekezet kirándulócsoportjával.
14. Aznap délelőtt jótékonyági ruhavásárt tartott a Bastelkreis – Barkácskör a nagyteremben.
15. November 10-én, Ítélet vasárnapján a 10.00-i istentiszteleten Hegedűs Attila iskolalelkész vezetésével az idei magyar konfirmandusok mutatkoztak be a gyülekezetnek.
16. Aznap 10.00-kor Gabnai Sándor esperes Rábaszentandrásán tartott istentiszteletet, felavatta az elkészült templomteret, valamint megkeresztelte Varga Tamás egykori hatodéves teológusunk, jelenleg beosztott lelkész második gyermekét, Hannát.
17. Aznap este a Pannónia Med Hotelben számosan részt vettünk egyházközségünkben azon a kiállításmegnyitón, amelyen Zügn Tamás volt lelkészünk tartotta a nyitóbeszédet; valamint utána a zsidó hitközség zsidó vacsoraestjén is.
18. November 11-étől Holger Manke lelkész német és osztrák fogvatartottakat látogat a sopronkőhidai börtönben és fegyházban.
19. Aznap este az Őszi esték programsorozat keretében Fersch Attila, a Fertő-Hansági

- Nemzeti Park igazgatóhelyettese volt az előadónk, aki Sopron környéki értékeinkre hívta fel a figyelmünket.
- 20.Sajnos, a november 12-i Luther Szövetségi ülésünk elmaradt, mert meghívott vendégünk, Paksi Sándor úr hirtelen lebetegedett. Reméljük, hogy alkalmunkat a tavasz során be tudjuk pótolni.
  - 21.November 13-án LMK – egyházmegyei lelkészi munkaközösségi ülés volt Ausztriában, az őriszigeti gyülekezetben.
  - 22.November 14-én számosan vettünk részt a Mollay emlékkonferencián, valamint az emléktábla-avatón és temetői megemlékezésen.
  - 23.November 14-én az Őszi esték programsorozat keretében dr. Tóth Imre múzeumi igazgató volt az előadónk, aki a diplomáciatörténetbe és Kánya Kálmán soproni származású diplomata életébe avatott be minket.
  - 24.November 16-án Egyházkerületi Közgyűlés volt Győrben, a Püspöki Hivatalban.
  - 25.November 17-én, Reménység vasárnapján a magyar és német istentiszteleteink prédikáló szolgálatát Tóth Károly takácsi – nemesgörzsöny – nagyacsádi lelkész tartotta vendégszolgálóként.
  - 26.November 18-án egyetemi ifjúságunk a Líceum jóvoltából részt vett a Liszt Konferenciaközpontban a Helység kalapácsa stúdiósínházi előadásán.
  - 27.November 18-19-én Gabnai Sándor esperes országos esperesi értekezleten vett részt Vanyarcon, a Nógrádi Egyházmegye székhelyén.
  - 28.November 19-én az Őszi esték programsorozat keretében Tóth Marianna nyugalmazott egyetemi főtanácsos volt az előadónk irodalmi estjével.
  - 29.November 20-án német nyelvű versmondó versenyt tartottak a Hunyadiban, amelyen Holger Manke lelkész zsűritagként vett részt.
  - 30.November 21-én egy templomépítő projekt indult el Vásárosfaluban, Beled filiájában Gabnai Sándor esperes koordinációjában.
  - 31.November 22-én Pfeifer Ottó gyülekezeti munkatársunk vett részt a városi drogprevenációs gyűlésen az önkormányzatnál.
  - 32.Aznap a Páneurópai Unió szimpóziumán sajnós kevesen voltunk ott a Szent Orsolya iskola dísztermében.
  - 33.És ugyancsak aznap az Őszi esték programsorozat keretében dr. Krisch András levéltárosunk tartott előadást a poncichtekekről.
  - 34.November 23-án megtartottuk a regionális Munkatársképző 3. előadói napját a nagyteremben.
  - 35.November 24-én, Örök Élet vasárnapján a 10.00-i istentiszteletünk elején egyházközösségi közgyűlésünk volt, majd magát az alkalmat az új liturgiával tartottuk, délután pedig a temetőkápolnában voltak szokásaink szerint istentiszteleteink.
  - 36.Aznap este a Kórus Spontánusz tartott belépőjegyes koncertet a templomunkban.
  - 37.November 25-én zárták katolikus testvéreink a Hit Éve programsorozatukat a Szent Mihály templomban dr. Pápai Lajos megyéspüspök szolgálatával.
  - 38.November 25-26-án intézményvezetői konferencia volt Balatonszárszón.
  - 39.November 26-án délután a városi adventi képzőművészeti kiállítást Gabnai Sándor esperes nyitotta meg.
  - 40.November 27-én Holger Manke, dr. Gimesi Szabolcs és Gabnai Sándor tisztelgő látogatáson vettek részt dr. Fodor Tamás polgármesternél, egyrészt bemutatni hivatalosan német lelkészünket, másrészt pedig tárgyalni a jövő júniusi GAS-ünnep megrendezéséről.
  - 41.November 27-28-án az Eötvösben Nyitott Kapuk Napjai voltak.
  - 42.November 29-én a Tóth Antal iskola 110 éves ünnepélyén iskolazászló avatóra is sor került ökumenikus szertartással – evangélikusságunkat Mesterházy Balázs harkai lelkész úr képviselte.
  - 43.November 29-30-án Budapesten ülésezett a Fásorban egyházunk zsinata – Sopronból Tölly Balázs és Gabnai Sándor zsinati tagok részvételével.
  - 44.November 29-től a templom mellett a Rotary Klubbal közösen egy kis faházat állítottunk, amelyben minden hétvégén jótékonysági adománygyűjtést tartottunk a Tómalom utcai Gyermekotthon javára.
  - 45.November 30-án a FIFI-kör családi adventi délutánt tartott.

46. December 1-i istentiszteleteinket Pfeifer Ottó gyülekezeti munkatársunk és Kadlecik Zoltán beosztott helyettes iskolalelkész tartotta.
47. Aznap egyházi ádventi beszélgető-estre került sor a Storno Szalonban, majd a Fő téren lezajlott az első ádventi gyertyagyújtás.
48. És ugyancsak aznap 18.00-kor ünnepi köszöntő AA-ülés is volt a nagyteremben.
49. December 2-től, az ádventi hetek alatt, 16.00-tól a Szeretetotthonban a magyar bibliaóra keretei között ádventi esteket tartottunk.
50. Aznap egyetemi ifjúsági óránkat a Líceum új laborjában tartottuk kémiai kísérletezéssel.
51. December 3-án kihelyezett presbiteri ülést tartottunk a Kossuth utcai Bruckner Borozóban.
52. December 4-én a városi parókus lelkészeit hívta meg dr. Fodor Tamás polgármester és Firtl Mátyás országgyűlési képviselő a Hotel Sopronban egy munkaebédre, egyházi egyeztető megbeszélésre és médiatájékoztatóra.
53. December 5-én volt a Líceumban az új épületszárny átadó ünnepe és felszentelése Szemerei János és dr. Lackner Pál püspökök szolgálatával – az avatást délután igazgatótanácsi ülés követte.
54. December 6-án 18.00-kor jótékonyági koncert volt Gabnai Sándor védnöksége alatt a Bibliai Szabadegyetem javára a Pedagógus Művelődési Házban egy kiváló fiatal zenészekből álló bécsi kamaraegyütessel.
55. A december 7-ére előzetesen meghirdetett egyházmegyei presbiteri ülés és közgyűlés tavaszra napolódott.
56. Aznap este viszont különleges Szekeres Adrien koncert volt a templomunkban közel 500 résztvevővel.
57. Ádvent 2. vasárnapján, december 8-án a 10.00-i istentiszteletünk elején óvodásaink szolgáltak. E napon emlékezhetünk meg az 50 éve elhunyt Karl Barth híres teológusról és a 100 éve született Csík Ferenc sportolóról.
58. Aznap 16.00-kor kapuvári testvéreink meghívására ünnepi istentiszteletre voltunk hivatalosak az ottani ökumenikus kórházkápolnájukba, amely alkalom során Gabnai Sándor esperes szolgált igehirdetéssel.
59. Aznap este hunyt el Szokolay Sándor zeneszerző testvérünk.
60. December 10-én délelőtt a Líceumban jazz-istentisztelet volt Szirtes Edina Mókussal és Pelikán András fasori lelkész szolgálatával.
61. Aznap este a nagyteremben, a Luther Szövetségben előadónk volt Jankó Ferenc egyetemi oktató „Lakóhelyünk, Sopron” címmel.
62. December 11-én soproni gyülekezetünk volt a házigazdája az LMK-nak, az egyházmegyei lelkészi munkaközösségi ülésnek.
63. Ezen a napon az Ökumenikus Segélyszervezettel közösen az ő és a mi forrásainkból 150 adagnyi melegételt és teát osztottunk városunk rászorulóinak és hajléktalanoknak.
64. December 13-án jelent meg az a siket jelbeszéd könyv a támogatásunkkal is, amely a vallásos és egyházi nyelvi kifejezéseket tartalmazza.
65. December 14-án a Hűség Napi városi ünnepen részt vehettünk gróf Bánffy Miklós szoboravatóján az Erzsébet kertben, illetve délután nagy örömmel köszönthettük a városi díszközgyűlésen az evangélikus kitüntetettjeinket, mind a hatukat, közöttük is városunk új díszpolgárát: Giczy János festőművészt.
66. Az ünnep záró rendezvényeként templomunk adott otthont az Omega együttes belépőjegyes oratóriumi koncertjének.
67. Aznap a Rotaract ifjúsági klub segítségével karácsonyfákat kaphatott 30 rászoruló soproni család a Bunker közben, a hivatalunk előtt.
68. December 15-i 9.00-i német istentiszteletünkön a gyülekezeti énekkar, a 10.00-i istentiszteleten pedig az ifjúsági zenekarunk szolgált.
69. Az aznap esti ádventi gyertyagyújtáson a Fő-téren evangélikus alkalom volt: a Líceum Rauch András énekkarának és diákjainak verses-zenés szolgálatával, valamint Gabnai Sándor esperesnek áhítatával.

70. December 17-én délelőtt volt a Líceum családi életre nevelés pályázatának projektzáró alkalma.
71. Aznap presbiteri úrvacsorás kétnyelvű istentiszteletet tartottunk a nagyteremben.
72. December 18-án délelőtt ünnepi úrvacsorás istentiszteletet tartottunk az Ikva Szeretotthonban.
73. Aznap délután pedig óvodásaink karácsonya volt a templomban.
74. December 18-án és 20-án főpróbák voltak a karácsonyi német betlehemes műsorra.
75. December 19-én városunk közgyűlésén evangélikus temetőnk témáját is tárgyalták.
76. Aznap délután a Széchenyi-gimnázium tartotta karácsonyi ünnepélyét a templomunkban.
77. A Líceum december 20-án tartotta a karácsonyi istentiszteletét a templomunkban, aznap délután pedig díszteremben volt az iskolai karácsonyi hangverseny.
78. A Hunyadi pedig ugyanilyen alkalmat tartott december 21-én reggel, koradél-

- után pedig karácsony-köszöntő alkalom volt az iskolában.
79. Aznap 14.00-kor a templomunkban történő felravatalozással kísértük utolsó útjára Szokolay Sándor Kossuth-díjas és érdemes művész zeneszerzőt. Az egyházi szolgálatot Ittész János nyugalmazott püspök végezte. Világi oldalról a közélet neves szereplői búcsúztak. Az alkalom során a Fidelissima Vegyeskar és a Capella Savaria szolgált Bach és Szokolay darabokkal.
80. December 22-én helyet cserélt a német istentisztelet és a gyerekistentisztelet, mivel ez utóbbi egyben gyerekkarácsonyi alkalom is volt a gyermekek műsorával.
81. Az aznapi Evangélikus Élet számban búcsúzik Holger Manke lelkész öt és fél év után a folyóirat német oldalainak a szerkesztésétől.
82. Aznap 10.00-tól karácsonyi csomagoztó ajándékozás és áhítat volt a Balfi utcai Szociális Otthonban.
83. Aznap este 18.00-kor ökumenikus ádventi gyertyagyújtás volt a Fő téren.

Hagyományosan a Hűség napján, december 14-én adják át Sopronban a városi kitüntetések. Idén gyülekezetünk tagját, *Giczy János* festőművészt választották díszpolgárnak. Rajta kívül még öt evangélikus testvérünk részesült rangos városi elismertében. Gratulálunk a kitüntetetteknek!

Begegnung an den Quellen der Reformation

Ausflug nach Sárvár

Sylvester utca 3. So heißt die Adresse, wo wir uns am 9. November in Sárvár treffen sollten. Wer die Religionsstunde damals verpasst hatte, konnte jetzt aus dem Vortrag von István Gyarmati, dem Pfarrer der Kirchengemeinde Sárvár, erfahren, wer der Namensgeber der Straße war, in der die evangelische Kirche und das Gemeindehaus stehen und welche eine bedeutende Rolle János Sylvester in der Geschichte der Reformation spielte.

Sárvár heißt unter anderem die Stadt der Bibel. János Sylvester übersetzte als Schulmeister der Nádasdys hier das gesamte Neue Testament, das 1541 in der dortigen Druckerei als erstes ungarische Buch erschien. Es mag an der Wortkargheit der damaligen Verhandlungen zwischen dem Auftraggeber und dem Übersetzer gelegen haben, dass er seine Entlohnung zu seiner Enttäuschung in Form von Bibel-Bänden erhielt. Man kann sich vorstellen, was für eine Aufgabe, um nicht zu sagen Strafe der Vertrieb eines Buches unter den damaligen Umständen war.

Es wurde vorerst lediglich eine gewisse Anzahl an Bibeln angefertigt, die übrigen Exemplare wurden in Form von bedruckten Bogen in Fässern versiegelt aufbewahrt.

Gemeinsam mit der örtlichen Kirchengemeinde und der Budapester Burggemeinde haben wir einen Vortrag von Dekan Gabnai über den Beginn der Reformation mit Interesse verfolgt. Es hat sich herausgestellt, dass die Fässer dabei, wenn auch in einer anderen Form, eine Rolle gespielt hatten. Dekan Gabnai gliederte seinen Vortrag in zehn Punkte. So erhielten wir über den Beginn der Reformation Einblicke aus einem für mich neuen Aspekt. Zum Beispiel: Die Türkenbelagerung, die wir in der Geschichte als eine Nationaltragödie in Erinnerung haben, soll zur Verbreitung der neuen Religion ausgesprochen positiv beigetragen haben.

Die Evangelisation von Imre Bence, Dekan der Budapester Burggemeinde, war reich an traditionellen und neuen Liedern – was uns, mir und meiner Freundin, eine besondere Freude war, da wir gerne singen.

Im Nádasdy-Schloss sind zur Zeit zwei Sonderausstellungen zu besichtigen, die eine über den Nachlass der Nádasdys, die andere ist eine Druckereiausstellung. Nach der Führung in der Burg und der Besichtigung der Ausstellungen erhielten wir im Prunksaal des Schlosses unter mit Schlachtszenen ausgeschmückten Gewölben den Reisesegen von Pfr. Holger Manke. Auch das gemeinsame Singen und die Gebete blieben nicht aus.

Ich freue mich schon auf die nächste „Begegnung an den Quellen der Reformation“ die im nächsten Jahr in Sopron stattfinden soll, und wobei wir die nette Gastfreundlichkeit der Sárvárer Gemeinde erwidern können.

Zsuzsa Hajdú-Siklósi

Omega – und doch nicht das Ende

Dass wir eine offene Kirche sind – mit offenen Pforten für vieles –, hat sich schon mehrfach gezeigt. Doch die Nachricht, dass sich die Altröcker von Omega anschicken, ein Konzert in unserer Kirche zu geben, brachte neben etlicher Begeisterung doch auch so manche skeptische Anfrage auf. Passen János „Mecky“ Kóbor und seine Mannen in die Kirche? Sind Schäden zu erwarten? Da war die – vermutlich nicht ganz ernst gemeinte – Frage, ob am nächsten Morgen die Kirche wieder neu eingeweiht werden muss, auch nicht mehr fern.

Doch in diesen Zeilen soll nicht in die Tiefe der Frage gegangen werden, was in einer Kirche stattfinden darf. Jeder hat aus seinem Glaubensleben heraus eigene völlig legitime Antworten.

Nur ein paar persönliche Eindrücke: Omega hat mich in jeder Hinsicht positiv beeindruckt. Das „Oratórium“ war schon rein textlich ansprechend – mit großem Tiefgang. Und denjenigen, die dieser Art von Musik gegenüber offen sind, konnte das Oratórium – mit Chor und symphonischem Orchester – sicherlich ein Erlebnis werden, das ohne Weiteres in die adventliche Rüstzeit auf das Weihnachtsfest passt.

Und auch hinter den Kulissen beeindruckten die Musiker – nicht nur dadurch, dass ihnen jegliche Starallüren fern stehen. Es war alles unkompliziert, solide und herzlich. Und auch technische Fragen in den Stunden vor dem Konzert konnten keinem der konzertenerfahrenen Musiker die Ruhe nehmen.

Doch was mir besonders in Erinnerung blieb: Unmittelbar nach seiner Ankunft legte mir János Kóbor Textpassagen aus dem Oratórium vor, über die es ihm wichtig war zu sprechen. Die ihn bewegende Frage war: Was darf man in einer lutherischen Kirche zum Vortrage bringen? Wohl gemerkt – ein Gespräch, das er –

und nicht ich – veranlasste, noch im Flur, noch ehe er seine Tasche abstellte. „Wir können ohne Weiteres diese Passagen auch weglassen“, meinte er. Es gab textlich kirchlicherseits keine Einwände. Doch der Eindruck bleibt, mit welchem Verantwortungsbewusstsein, mit welcher Umsichtigkeit und welcher Tiefe sich eine Rockband, die so alt ist wie die Rolling Stones, damit auseinandersetzt, dass sie in einer Kirche musiziert.

„Es ist etwas besonderes, in Kirchen spielen zu dürfen“, war der einhellige Tenor. Und im Gemeindehaus entspann sich schnell ein Gespräch über Luther, der in Bildform an den Wänden des Büros allgegenwärtig war, über die Kirche, über Fragen nach Gott und der Welt. János Kóbor jedenfalls fühlte sich heimisch, denn, obwohl er katholisch ist, besuchte er einst einen evangelischen Kindergarten. László „Laci“ Benkő hatte als Soproner ohnehin ein Heimspiel. Auch für Omega also kein Konzert wie jedes andere, sondern ein besonderer Abend an einem besonderen Ort.

Mir persönlich bleibt das Oratórium von Omega als eindrucksvoller adventlicher Abend in Erinnerung – und die herzliche Begegnung mit den Musikern als Erlebnis, das ich so nicht erwartet hatte. Ein Abend mit Omega – warum sei nicht auch dies eine Facette des Advents?

Holger Manke

Aufnahme von Heimatvertriebenen aus Ungarn nach dem II. Weltkrieg in Leidenhofen

*„Näher mein Gott zu dir,
Näher zu dir!
Drückt mich auch Kummer hier,
Drohet man mir,
Soll doch trotz Kreuz und Pein,
Dies meine Losung sein:
Näher mein Gott zu dir,
Näher zu dir!“*

Wir schreiben den **11. Mai 1946**. Über dem Bahnhof von Ödenburg, einer kleinen ungarischen Stadt an der Grenze zu Österreich, bricht die Nacht herein. Die Situation ist unreal, fast schon gespenstisch. **1323** Menschen, von der Urgroßmutter bis zum neugeborenen Säugling, warten auf ihren Abtransport am nächsten Tag. Man hat sie soeben ihrer Heimat beraubt. Die wenigen zugestandenen Habseligkeiten sind bereits in den Güterwaggons, die auch die Menschen aufnehmen werden, verstaut. Starke Polizeieinheiten bewachen die hilfs- und wehrlosen Vertriebenen wie Schwerverbrecher. Deren einzige Schuld ist, deutscher Abstammung zu sein. Deutschland hat einen Krieg verloren, den sie nicht gewollt haben und für den sie schon schwere Opfer gebracht haben. Warum jetzt auch noch der Verlust der Heimat? Niemand weiß, wohin die Reise gehen und was die Zukunft bringen wird. Was wird mit den respektvoll gepflegten Gräbern der Eltern und Großeltern? Den mühevoll gehegten Häusern, den Höfen, dem Vieh, den Weingärten? Wo und von was künftig leben? Die Leute sind fassungslos und verzweifelt - sie verstehen langsam, dass man ihnen den Boden unter den Füßen weggerissen hat, sie ihre Lebensgrundlage verloren haben. Es gilt Abschied zu nehmen, wahrscheinlich für immer. Irgendjemand stimmt in der Abenddämmerung das Kirchenlied an, das zu einem mächtigen, das gesamte Bahnhofsgelände ausfüllenden Choral erwächst und das keiner der Anwesenden für den Rest seines Lebens vergessen wird.

Es war der Wunsch meiner Tante Susanna Klaus, geb. Pieler, dass dieses Kirchenlied zu

ihrer Beerdigung gesungen wird. Es erklang am 14. Mai 2010 in der Kirche zu Leidenhofen.

Warum gerade in Leidenhofen?

Leidenhofen war ihre neue Heimat geworden und das kam so:

Auf Anordnung, bzw. Duldung der Alliierten Kontrollkommission, einer Einrichtung der Siegermächte, mussten nach dem verlorenen 2. Weltkrieg fast alle Deutschen in den ehemaligen Ostgebieten ihre Heimat verlassen und wurden zwangsweise ins verbliebene Kernland Deutschlands verfrachtet. Susanna Klaus gehörte zusammen mit ihrem Ehemann Johann und der 3-jährigen Tochter Herta zu dem oben angeführten Transport, in dem sich meine beiden Großelternpaare mit ihren fast kompletten Nachkommenschaften befanden. Der Zug verließ am **12. Mai 1946** unter der Bezeichnung „H 0804“ **Ödenburg**, kam am **17. Mai 1946** in **Kassel** an und wurde am nächsten Tag nach **Marburg** weitergeleitet. Hier wurde der Transport am **18. Mai 1946** aufgelöst und die Vertriebenen im alten Landkreis Marburg verteilt.

Der Transport bestand aus 48 Waggons: 15 mit Einwohnern aus der Kreisstadt Ödenburg, 23 aus dem Ortsteil Harkau und 10 aus Wolfs (Balf). In jedem Waggon befanden sich ca. 30 Personen, die auf den Begleitpapieren namentlich und mit fortlaufenden Nummern registriert waren. Die Waggons aus der Kreisstadt Ödenburg waren mit ca. 25 Personen nicht ganz so voll gestopft.

In den Ebsdorfergrund wurden von diesem Transport 9 Waggons weitergeleitet. Diese kamen über den Südbahnhof auf der alten Kreisbahntrasse zunächst nach Ronhausen, wo 11 Vertriebene aus Ödenburg ausgeladen wurden. (...)

In Leidenhofen landeten die Insassen der Waggons mit den Nummern 1 und 2 aus Wolfs. Sie wurden mit Pferdefuhrwerken Leidenhofener Landwirte vom Bahnhof in Ebsdorf abgeholt, zum Teil gleich zu ihren

zugewiesenen Quartieren gebracht oder einfach auf dem Schulhof abgesetzt.

Die Situation war schwierig – für alle.

Auf der einen Seite die **Einheimischen**, die auch unter der Belastung und den Nachfolgen des Krieges zu leiden hatten. Dazu war die wirtschaftliche Situation schwierig und man verfügte in aller Regel nur über den Wohnraum, der gerade den eigenen Bedarf abdeckte. Und diesen Raum musste man jetzt mit vollkommen fremden Leuten teilen. Zu allem Überfluss waren diese anders gekleidet, sprachen einen seltsamen Dialekt und waren deutlich durch die Strapazen der unfreiwilligen Reise gezeichnet. Man vermutete geflohene ungarische Zigeuner, die jetzt auf Kosten anderer leben wollten und mit denen man am besten nichts zu tun haben sollte. Dazu war die Zeit, in der in Deutschland eine systematische Fremdenfeindlichkeit propagiert worden war und diese beileibe nicht grundsätzlich auf unfruchtbaren Boden fiel, noch allgegenwärtig. So gingen die diffamierenden Begriffe „Zigeuner“ und „Kartoffelkäfer“ so manchem Einheimischen noch lange leicht über die Lippen, wenn man die Vertriebenen aus Ungarn meinte – aber auch die aus der Tschechoslowakei und die Flüchtlinge aus Ostpreußen, die nicht den Russen zum Opfer fallen wollten, denen später dann eine Rückkehr verwehrt wurde und damit auch den Status von Vertriebenen erhielten.

Auch wenn über Leidenhofen durch den Krieg viel Leid und Entbehrung gekommen war und viele Menschenopfer zu beklagen waren, so hatte man doch eines behalten - die Heimat, die gewohnte Umgebung.

Auf der anderen Seite die **Vertriebenen**. Sie mussten ihre Heimat verlassen, weil sie Deutsche waren - wurden jetzt aber in Deutschland als unliebsame Fremde angesehen. Auch sie hatten im Krieg Väter, Söhne und Brüder verloren, die für Deutschland ihr Leben ließen. Rund 120 mal war in das kleine Dorf Wolfs die Todesnachricht der deutschen Wehrmacht gekommen: „Gestorben für Führer, Volk und Vaterland“. Mit dieser Hypothek und den nachfolgend geschilderten zeitnahen Erlebnissen standen sie nun in Leidenhofen vor dem "Nichts":

Kurz vor dem Ende des Krieges wurden die Wolfser unfreiwillig Zeugen, wie in ihrem Dorf ca. 500 Juden aus Budapest ermordet wurden. Darunter einer der bekanntesten ungarischen Schriftsteller, Antal Szerb. Die Juden waren von der SS dorthin getrieben worden, um zur Abwehr der anrückenden russischen Truppen vollkommen sinnlose Panzergräben auszuheben. Das grausame und menschenverachtende Vorgehen der SS hat die Dorfbewohner tief erschüttert und die zweifellos auch vorhandenen Anhänger des Nationalsozialismus zum Nachdenken gebracht. Das Leid der Juden war unbeschreiblich, willkürliche Exekutionen waren an der Tagesordnung – Menschenleben anscheinend ohne jeglichen Wert. Einige Wolfser riskierten ihr eigenes Leben, weil sie Juden mit Lebensmitteln und Kleidung versorgten und Einzelne gar auf ihren Anwesen versteckten. Die letzten überlebenden 30 - 40 Juden wurden unmittelbar vor den anrückenden russischen Truppen am Rand des Panzergrabens aufgestellt und erschossen. Die Wolfser waren sich sicher: Die Deutschen in ihrer Allgemeinheit werden für diese Verbrechen noch schwer bezahlen müssen.

Bereits am nächsten Tag waren die Russen da. Der Schrecken, der ihnen voraus eilte, stellte sich ein. Gefangene wurden nicht gemacht - alle fremden Uniformträger sofort erschossen und an Ort und Stelle liegen gelassen. Über das, was Frauen und Mädchen zu ertragen hatten, wird meist geschwiegen. Russische Soldaten durchsuchten systematisch die Häuser und machten kein Geheimnis daraus, was sie zu finden erhofften: Alkohol und junge Frauen ... genau in dieser Reihenfolge. Einige Wolfser konnten dies nicht ertragen und wählten den Freitod. Nach dem offiziellen Kriegsende wurde es deutlich humaner.

Als man nun aber dachte, das Schlimmste sei vorbei, kam nur ein Jahr nach dem Kriegsende die Vertreibung ...

Auszüge aus einem Manuskript von Karl Hauer (Wolfs). Der gesamte Text und die Fortsetzung kann im Internet unter <http://www.steinerlh.de/WolferInLeidenhofen.doc> eingesehen werden.

Időt adok

Még nem vettem semmit. Pedig lassan már kellene. Valami plazmatévét, vagy egy mobilt. Esetleg könyvet vagy egy CD-t. De semmit nem vettem neked. Nemhogy neked, de senkinek sem. Magamnak sem vettem semmit.

Kicsit mások most már a karácsonyok, mint mikor gyermek voltam. Akkor nagyon vártam. Lehet, hogy a szünet miatt, nem tudom. Persze vártam, hogy mi lesz a fa alatt, meg a mákos kalácsot. Az is jó volt, hogy együtt volt a család. Együtt ültünk asztalhoz, közösen gyújtottuk meg a gyertyákat, és mindenki, de mindenki játszott. Nem volt kivétel. És senki sem sértődött meg, ha kiesett a játékból – még én sem, pedig én voltam a legkisebb. Talán nekem meg is engedték volna. De nem sértődtem meg, valahogy kiment a fejemből, a szívemből a sértődés. Megtöltötte valami más. Az, hogy együtt vagyunk. Egy-két ajándékon túl nem is emlékszem, miket kaptam karácsonyra. Nem ez maradt meg. Hanem anyám és apám igyekezete, hogy most mindent beleadnak, hogy béke legyen. Persze a maguk módján adtak bele mindent, de ez tőlük, akkor a legtöbb volt. Talán a legfontosabbat megkaptam tőlük. Azt, hogy ha akarok, tudok békét teremteni. El tudom felejteni, hogy ki kit bántott meg. Azt is kaptam, hogy a másság jó és lehet vele együtt lenni és tanulni tőle.

Talán ezért egyre kevésbé fontosak nekem a tárgyi ajándékok. Inkább, ha valakire gondolok és megajándékozom, akkor énekelek neki vagy elmondok egy mesét. Megölelem – és abban a néhány percben csak rá figyelek. Senki másra.

Azt hiszem, idén karácsonyra időt szeretnék adni mindenkinek. Az életemből időt szánni azokra, akiket a szívemben hordok. Popper Péter mesélte, az ő zsidó közösségükben az a szokás, hogy ha valaki beteg, a rabbi körbejár és mindenkit megkérdez. Te mennyi időt adsz az életedből? És akkor időt ajánlanak fel. Ki egy hetet, ki egy hónapot. A többit az Istenre bízzák...

Időt szeretnék adni a játékra, időt szeretnék adni arra, hogy megfogjam a nagymamám kezét, aki épp december 4-én lett 90 éves. Talán ha megfogom a kezét, egy kicsit megállítva érezhetjük a rohanást. Időt szánok mindenkinek. Lehet, hogy nem egy nagy meglepetés, de a legfontosabb. És akkor kikapcsolom a telefonom, és figyelek és nevetek és játszani fogok, meg emlékezni. Nem tudni, kinek mennyi ideje van, azt sem tudom, nekem mennyi időm van, talán ezért is ez a legnagyobb ajándék. Tévét, meg telefont, számítógépet sőt még mákos kalácsot is lehet venni, de időt azt nem lehet. Időt csak adni lehet, önszántamból, a sajátomból, az én időmből. Ez az, amire emlékszem a régi karácsonyokból. Időt adtunk. És amikor szeretve voltam, akkor időt kaptam, és amikor szeretek, időt adok. Mert a szeretet időtlen. Időn túli. Nincs kezdete, miértje, csak van. Addig tart, ameddig időd van a másakra. Ha találkozunk, lehet, hogy nem fogok adni neked semmit, de időben ott leszek, ha szeretnéd. Mert szeretni akarlak, míg időm engedi.

Istentől áldott időtöltést kívánok neked!

Kadlecik Zoltán
helyettes beosztott iskolalelkész

Megjelent a Mindennapi pszichológia 2013/6-os számában 39. oldalon

Köszönet

Hálás szívvel köszönetet mondok a Bastelkreis-Barkácskör minden tagjának áldozatos szorgalmas munkájáért. Nélkülük nem tudnánk jótékonykodni. Szeptember óta hangyaszorgalommal készültünk az adventi vásárra, hímzéssel, horgolással, csigatészta csinálással, és nem utolsósorban adventi koszorúk asztali és sírcsokrok készítésével, süteménnyel, valamint az egyéb apróságokkal. Ezen idő alatt jutott még

arra is energiánk, hogy az időközben összegyűjtött használt ruhákat névleges összegért árusítsuk. Az ebből összejött pénzből a Tómalom utcai Gyermekotthont támogattuk.

Köszönjük a gyülekezet tagjainak a vásárlást, nélkülük hiába igyekeznénk, így tudjuk immáron többször meglátogatni idősebb testvéreinket. Nagyon jó érzés hetente találkozni: beszélgetni, tervezgetni, teázni, énekelni. Ezért szeretettel várunk mindenkit jövőre is!

Biczó Zsoltné

„Rengeteget kapok, és feltöltődik a lelkem“

Szekeres Adrien adventi koncertekről, lelki táplálékról – de a zeneiparról is

Országszerte sok helyen koncertezik Szekeres Adrien, különösen az adventi időszakban – és immár harmadszor láthattuk őt vendégül nálunk, a soproni evangélikus templomban. Beszélgetésünkben az advent és a karácsony zenei oldalára tekintünk, de a zenei piac aktuális kihívásai sem maradnak ki.

A „négy évszak” koncertsorozatával az évszakokat adja zeneileg vissza. A télnek mely hangulatai fontosak az Ön számára?

Én azt gondolom, a legszebb része a télnek az adventi időszak. Legalábbis számomra. Nem véletlen, hogy ebben az időszakban nagyon sok koncertet adok. Ilyenkor járom az országot, és igyekszem egy kicsit segíteni a ráhangolódást az adventre, hogy az emberek lélekben is legyenek készen karácsonyra, és ne csak a vásárlással foglalkozzanak és az egyéb teendőikkel. Dehát természetesen tél van akkor is, amikor elmúlik az advent, és elmúlik a karácsony. Egészen más hangulata van már egy szilveszternek. Akkor már másfajta dalok, másfajta zenék szólalnak meg. És a télből kifelé haladva a farsangi időszak megint egy kicsit más. Azért érdekes ez az egész koncertsorozat, mert mi pont az évszakoknak a színességét, a változatosságát, különböző hangulatait szeretnénk bemutatni. Sokszor hiába van téli „négy évszak” koncert. Az sem mindegy melyik hónapban van, mert januárban és februárban már nem fogok adventi dalokat énekelni. Ezt pont ezért találtuk ki, hogy egy kicsit az embereknek is megmutassuk azt, hogy minden idő-

szakban vannak zenék, amiket jó hallgatni, vagy jó énekelni.

Adventben többször is templomban lép fel. Miben különbözik egy templomi koncert egy koncerttermi fellépéstől?

Teljesen más lelkülettel lép be az előadó is, az énekes is, a zenészek is egy templomba, és a közönség is. Egészen másfajta élményt vár mindenki. És a várakozásnak megfelelően más élményt is nyújt a közeg. Én azt hiszem, hogy különösen jó ebben az időszakban, hogy templomokban énekelhetjük az adventi dalokat, a karácsonyi dalokat, mert a hatásuk felerősödik a szakrális közeg által. Ilyen módon az emberek, szerintem, egy sokkal teljesebb, komplexebb, egy jobban átható élményt kapnak, mint hogyha csak művelődési házban vagy otthon a lakásban hallgatnának karácsonyi dalokat.

Gyakran gondolkodunk azon, hogy milyen benyomásokkal és érzésekkel tér haza a koncertről látogató. De talán van helye itt egy másik kérdésnek is: milyen hatással van egy ilyen este személyesen Önre, mint művészre?

Az egész előadóművészet, vagy amikor az ember kiáll a színpadra, az egy nagyon érdekes adok-kapok-játék, és én rengeteget táplálkozom ebből az időszakból. Ugyanolyan sokat kapok, ha nem többet, mint amennyit én próbálok adni. Mert nincs annál csodálatosabb érzés, mint amikor az ember hangja a dalaival valamilyen érzést közvetít vagy gyújt fel az emberek lelkében, olyan húrokat pendít meg a hang által vagy a zene által, amelyek ott vannak, csak lehet, hogy nincsenek gondozva, ápolva. És ez fantasztikusan jó érzés. Úgyhogy én általában, mire eljön a karácsony, már kicsit fáradt is vagyok a sok utazástól, meg attól, hogy testileg is helyt

kell állni, ott kell lenni minden nap, de rengeteget kapok, és az én lelkem feltöltődik ilyenkor, és aztán ebből táplálkozik még sokáig, hónapokon keresztül.

Szezonális lemezek talán nem érnek el akkora eladási szintet, mint a „normális” tematikájú albumok. Miért döntött amellett öt évvel ezelőtt, hogy elkészítse „A szeretet ünnepén” című lemezét?

Az biztos, hogy egy ilyen szezonális lemezzel más miatt foglalkozik az ember, és nem feltétlenül az eladások miatt. Én nagyon szeretem a karácsonyt, és nagyon szeretem ezt az időszakot. Szeretem ezeket a dalokat énekelni, és úgy gondoltam, hogy olyan jó lenne megosztani az emberekkel. Van elképzelésem arról, hogy néhány karácsonyi dalt én hogyan énekelnék. És nagyon jó, hogy ezt meg lehetett valósítani. Egyébként ezt az ötletet egy koncert adta 2006 decemberében a Thália színházban. Akkor találtuk ki a párommal, Kiss Gáborral, aki a producerem is, azt, hogy mi lenne, ha adnánk az embereknek ajándékot. És akkor elkészítettünk egy mini-albumot, amire három karácsonyi dalt vettünk fel, és amiből mindenki kapott. Az egész nézőtér úgy ment haza, hogy egy kis bordó papírtokban ott volt három karácsonyi dal, és nagyon sok visszajelzést kaptunk, hogy ez milyen jó, és hogy miért nem adunk ki egy egész albumot, és ők ezt annyira szeretik hallgatni. És akkor jött az ötlet, hogy egy teljes karácsonyi albumot készítsünk.

Mennyire nehéz a „fennmaradás” a zenei piacon? Újra és újra meg kell nyernie a közönséget – vagy befutott, nincs gond és megy a szekér?

Az a csodálatos, hogy amikor elkezdtem a pályám, akkor én azért szerettem volna énekesnővé válni, mert én nagyon szeretek énekelni és nagyon szeretek koncertezni. De nem azért, hogy szép ruhákban járjak, nem azért, hogy sikítsanak az emberek a koncertjeimen, meg odarohanjanak hozzám az utcán. Én azt szeretem, amikor ott van a közönség, és látom őket, és nem csak egy stúdióban, akár steril körülmények között eléneklek egy dalt. Szeretem azt, amikor van az embernek közönsége. És tulajdonképpen ezt csinálom nagyon intenzíven. Rengeteget koncertezek, ami ugye azt jelenti, hogy azt

csinálhatom, amiben a legjobban érzem magam. És hogyha az embernek van az életében olyan dolog, ami igazán boldoggá teszi és az a szakmájához kötődik, akkor nem nagyon siránkozik azon, hogy vajon tripla platinalemez lesz-e valamelyik albumom. Én egyszerűen megkapom azt a visszajelzést a közönségtől, amitől én tudok létezni, és tudok újra adni, és nyújtani valamit. Úgyhogy nagyon szép dolog az, hogy van lemezeladás, bár azt gondolom, hogy ez annyira rossz állapotban van, hogy nem is nagyon érdemes rá építeni. Nem véletlenül nem fordítom erre extra energiáimat, hanem inkább arra, hogy nagyon szép koncerteket és turnékat szervezzünk, hogy eljussunk az emberekhez. És arra, hogy igazi zenei élményt nyújtsunk, amikor ott van a zenekar, a hangszeres, a vokalista, és ott vagyok én is, és előben hallhatják az emberek a zenét. Ez sokkal összetettebb, és én azt gondolom, hogy talán picit nehezebb feladat is. Én egészen egyszerűen azért csinálom ezt, mert ezt szeretem, és ezt tartom az egész szakmám, az egész pályám legfontosabb részének, szeletének.

Miként tekint a számtalan válogatás műsorra? Valódi lehetőség ez fiatal tehetségeknek vagy hamis játék a befutottság és ismertté válás reményével?

Először is én nagyon sajnálom azokat a fiatalokat, akik énekelni vagy zenélni szeretnének. Nagyon nehéz ez a mostani helyzet, hiszen azt látják maguk előtt, hogy az egyetlen lehetőségük az, hogy elindulnak egy ilyen tévéműsorban, amit ne is hívjunk tehetségkutatónak, mert ezek tévéműsorok. Ezekbe nem feltétlenül azok kerülnek be, akik nagyon jó énekesek, hanem azok, akikkel jó

műsort lehet csinálni. Tehát van körülöttük egy olyan dolog, ami kell a médiának, ami miatt a csatorna eladhatónak gondolja. Vonatkozik ez a zsűritagokra és mindenkire. És azt hiszem, hogy ez nagyon nehéz, mert ha 18 éves lennék, és tálcán kínálnának egy ilyen lehetőséget, akkor én is azt gondolnám valószínűleg, hogy ez az utam, és menjünk oda, mert mennyire jó. Csak hát kimarad nagyon sok fontos lépcsőfok az életükből, ami akkor jelent majd problémát, ha ezen a pályán akarnak maradni, de elengedik a kezüket. Amíg fogják a kezüket, addig nem érzik ezt problémának, csak amikor már nincs ott mögöttük a csatorna. Akkor nagyon sok tehetséges ember is elvész. Egyébként pedig az egész lemezpiacot borzasztóan megbolygatta, felborította ez a rendszer. Az, hogy a médiák első számú érdekeltsége a zeneipar lett – és ilyen módon! Tehát hogy arra használják, hogy az ő általuk felkarolt énekeseket a különböző csatornákon minél tovább, minél jövedelmezőbben terelgessek ezen az úton. Emiatt nagyon sokan nem kapnak egyáltalán nyilvánosságot a médiában, mert a hely, az adott műsoridő vagy oldal a magazinokban a saját embe-reikre megy el. A propaganda nagyon fontos része az egész szakmának, és amíg egy nagy csatorna sok pénzt tud költeni hirdetésekre, PR-cikkekre és mindenre, addig egy kis előadó a maga kis büdzséjével és kis menedzsmentjével nem tud ezekkel versenyezni. És akkor jön az, hogy alig hallunk rólad, alig látunk, alig vagy ott valahol. És ezeknek ilyen egyszerű finansziális okai vannak. Úgy-hogy az egész szakmát nagyon rossz irányba kezdte ez az új helyzet vinni. De ugyanakkor azt is gondolom, hogy az emberek a tíz év távlatában – mert ugye tíz éve mennek ezek a műsorok különböző címekkel és különböző csatornákon – most már kezdenek rájönni

arra, hogy valódi zenei élményt honnan várjanak. És én azt is látom, hogy vannak bizonyos előadók, akik azért nem veszítik el a közönségüket, mert azt az élményt, amit az emberek tőlük eddig kaptak, másoktól nem kapják meg. Vannak fiatalok, akik ezt nem tudják, mert nem tanulhatták meg, nincs idejük rá, nincs platformjuk rá. Nem tanulták egyszerűen meg.

Remélem, egyszer majd visszakanyarodunk oda, hogy újra a zene lesz a fontos, és hogy a fiatalok alkossanak, mert igazából a legnagyobb probléma szerintem az, hogy maga az alkotás marad ki. Nem azzal van a baj, hogy elindulnak egy ilyen versenyen, hanem másnak a dalait éneklük, egy másik generáció gondolataival, és így nem ismerjük meg, kik ők.

Végül, hogy ünnepli a karácsonyt?

Én azt gondolom, ahogy a koncert elején ezt nagyon szépen meg is fogalmazzuk, hogy tulajdonképpen a karácsony minden évben arra emlékeztet minket, hogy a szeretet a legfontosabb kincsünk a világon. És én azért ünneplem azokkal, akiket a legjobban szeretek. Minden évben nagy családi összejövetel van, és általában nálunk, amióta a gyerekek megszülettek. A karácsony estét igyekszünk olyan varázslatossá tenni, hogy ez a gyerekeknek tényleg maga legyen a csoda.

Holger Manke

Hunyadis gyerekek Kottlingbrunnban

2013. december 13-án harminc harmadik évfolyamos „hunyadi” kisdiaáknak lehetősége volt betekintést nyerni osztrák testvériskolájuk életébe.

A Baden körzetébe tartozó kottlingbrunni alsó tagozatos általános iskola a legnagyobbak közé tartozik a környéken. Négy évfolyamon tizenkét osztállyal büszkélkedhet és közel 300 gyermeket nevel és oktat - többek között magyar nyelvre is.

A testvériskolai kapcsolat két éve Hunyadi Anna kottlingbrunni pedagógus kezdeményezésével indult, azóta pedig már több levelezőtársi kapcsolat is alakult, hosszabb - rövidebb barátságok is szövődtek.

Nagy vendégszeretetről tett tanúbizonyítást testvériskolánk ezen a Luca napon. Brahms Magyar Táncaiból adtak elő táncot

illetve egy ritmusos bemutatót, amelyek nagy sikert arattak.

Az iskola igazgatónöje, Hasl Leitner köszöntötte a jelenlevő kottlingbrunni polgármester urat, és a Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola harminc diákját, Rajnai Károly igazgató urat, Tremmer Bernadett igazgatóhelyettes asszonyt, Gnám Mónika nyelvi munkaközösség vezetőt, Juhász Zita Molnár Zita koordinátort -akit sajnos betegsége akadályoztatott a részvételben-, ill. Magyarné Láng Mária német nemz. tanítót.

Nagyszünet révén egészséges tízóraiakban volt osztályrészünk, majd a gyerekek négy-ötös csoportokban különböző tanítási órákon vehettek részt. Ezt követően forgószínpadszerűen részt vehettek osztrák gyerekek vezetésével barkácsolásban, kártyajátékban, társasjátékban, csokis memóriajátékban.

Az iskolai karácsonyfa alatt ajándékok is várták tanulóinkat. Sokak szerint a nap fénypontja a közeli pizzériában elfogyasztott pizza volt, amit már csak a hazautazás követett.

Vendéglátóinkkal, a Jóisten segítségével tavasszal találkozunk legközelebb Sopronban, addig is folyamatos levelezéssel tartjuk fenn és ápoljuk a kapcsolatot.

Magyarné Láng Mária

Gondolatok a könyvtárban

Vörösmarty híres gondolatait mindannyian ismerjük verséből. Én most a saját gondolataimat szeretném az olvasó elé tárni, melyek a Hunyadi-iskola november 14-én rendezett „Könyvtárak éjszakája”-programján jutottak eszembe.

Utálom a kampányszerű dolgokat, a „csak azért, mert divat, menő” - felfogást, ezért kicsit berzenkedtem is magamban, hogy a múzeumok, templomok, fürdők után besorolt a könyvtár is. „Este fontosabb valami, mint nappal?! Van ennek értelme?” Vissza kellett vonnom a kételkedésemet, mert már az első pillanatok meggyőztek arról, hogy igen, van.

A délelőtti láрма és zsidongás helyett csend fogadta az iskolába belépőt. A lépcsőn mécsesek csalogattak minket a könyvtár felé, ahol halk zene szólt - az „Il Silenzio” soha nem unható dallamai.

No, és a könyvek! Ezen az estén kiléptek hétköznapi szerénységükből, és igazi főszereplővé váltak az okosan rájuk irányított reflektorfényben. Láthattuk a valamikori Polgári Leányiskola könyveit, köztük a legregebbit, az 1888-ban kiadott Szemelvények Kármán József műveiből címűt, de láthattuk a könyvtár legújabb beszerzését, mely aznap érkezett, Grétsy László Nyelvi játékaink nagykönyve című művét is. A kiállítás bemutatja a legnagyobb könyvet, egy világtörténelmi kronológiát (Párhuzamos világtörté-

net diákoknak) és a legkisebbet is, egy bibliai válogatást.

A könyvtárba látogatók közül sokan elhozták saját kedvenc könyvüket is, voltak, akik kedvenc olvasmányukból felolvasást is tartottak. Így hallgathattunk meg Illésné Juhász Arankától egy Örkeny-egypercest, Szabó Márta tanító nénitől az osztálya kedvenc meséjét egy Karmalla nevű jóságos boszorkányról vagy Kozenszky Richárd magvas gondolatait Kuslits Ildikó kolléganőnkől. A sort Kádár Tibi bácsi kezdte megzenésített József Attila-versekkel, aki gitárszó mellett minket is bevont az éneklésbe, miután kedvenc költőjéről vallott.

Lehetett szavazni a legszebben illusztrált könyvre is. Aki nem volt rest, könyvekbe rejtett idézeteket is keresgélhetett rejtvény formában, vagy kipróbálhatta ügyességét középkori íródeák módjára: népes asztaltársaság formálgatta a régi, cikornyás betűket tintába mártott lúdtollal a Pallasz lexikonból nagyjaink aláírását utánozva vagy a magáét tervezve.

Az informatika teremben a közelmúlt elevenedett meg fekete-fehér filmhíradók kockáin. Láthatták az érdeklődők a mai modern digitális technika elődeit is.

Mondhatjuk, hogy étellel telt meg a könyvtár ezen az estén. A szívünk pedig csupa jó érzéssel a könyvek és egymás közelében. Kellemes, tartalmas „léleképítő” három órát töltöttünk el együtt 5-től 8 óráig családi meghittségben a résztvevőknek és a szervező könyvtáros tanár Kuslits Ildikónak köszönhetően. Amit megálmodott, megvalósult! Talán még annál több is.

A kampányokat továbbra se szeretem, de ezen a napon a Hunyadiban szerintem egy újabb hagyomány született ezzel a kezdeményezéssel, amelyet kár lett volna kihagyni!

Pécz Ágota

Beszámoló a TÁMOP 3.1.4-12/2-2012-0821 „Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola pályázata az innovatív iskolák című konstrukcióra” pályázatról

Iskolánk a TÁMOP 3.1.4-12/2-2012-0821 pályázaton 86.195.044 Ft-ot nyert, amely program indítása 2013 márciusában kezdődött el.

„A projektben beszerzendő anyagok és kis értékű eszközök” megvásárlása mellett a programok tényleges indítására 2013. április 20-án „Szent György-nap” címmel került sor. Ezen a napon változatos programok, vetélkedők gondoskodtak a részt vevők jó hangulatáról. A fent említettek túl kiállítások, bemutatók színesítették a nap „gazdagságát”. Megismertük az erre a napra vonatkozó népszokásokat, jövedelmeket, hiedelmeket, babonákat. Népi iparművészek, kézművesek, árusok kínálták portékájukat és gondoskodtak az igazi vásári hangulat megteremtéséről.

A „Művészetek napja” projekt (Láttatni a láthatatlant) keretében táncművészeti rendezvényre került sor 2013 májusában. Erre az alkalomra szakavatott, minősített néptáncosokat hívtunk el, hogy ők vezessék be iskolánk apraját-nagyját a néptánc és zenei világának, kultúrájának birodalmába.

Az első egészségügyi projekt keretében tanulóink megismerkedtek az egészség, az egészséges életmód, a korszerű táplálkozás, a lelki egyensúly, a betegségek megelőzése, a környezetvédelem stb. fogalmaival. Ezen a napon a táplálékpiramist készítettünk, zöldségszobrászattal, gyümölcs- és vitaminaláta-készítéssel is foglalkoztunk.

Nyári táborunkon (Gyermeklánctű egészségmegőrző és környezetvédő tábor) zömében iskolánk TÉT (Természettan és Életkultúra tagozat) tagozatos tanulói vettek részt. A tábor a Bakony hegység közepén, Vinye községben

került megrendezésre. Kollégáink változatos programokkal (pl. Cseszneki kirándulás, népi hangszer bemutató, csillagászat, éjszakai túra, Kirándulás Zircre és Pannonhalmára, lovaglás, íjászat, kézművesség, számháború stb.) tették felejthetlenné diákjainknak az ott közösen eltöltött 6 napot.

A második egészségnap ez év szeptemberében a túrázás szellemében zajlott le. Kihasnálva lakóhelyünk helyi sajátosságait (Soproni-hegység) évfolyamonként más és más kilátót kerestek fel osztályaink, az erdőben egymástól eltérő turista útvonalon haladtak. Eközben megtanulták a túrázás alapvető szabályait, megismerték az erdő életének és lakóinak titkait, és az életközösségek együttélésének fontosságát. A napot vitamindús és zsírszegény ebéddel zártuk.

Ez év szeptemberében indult a „Mindennapos testnevelés részét képező program”. Ennek keretében 100 tanulónkat 4 csoportba osztva foglalkoztatjuk. Ezek az alkalmak forgószínpadszerűen zajlanak, 9 hetenkénti cserével. Egyik csoportunk az uszodába úszni jár és a vízi sportokkal ismerkedik. A másik csoportnak (szerveesen illeszkedve az új NAT követelményrendszeréhez) aerobik jellegű zenés gimnasztikát és gerincjavító tornát tartunk. Két másik csoportunkban vegyes sportfoglalkozásokat tartanak kollégáink: asztalitenisz, tollaslabda, tenisz, labdarúgás, kosárlabda kispályások, illetve egyéb tornatermi és szabadterei játékokat. A foglalkozások célja a sport szeretete, az egészséges életmódra nevelés, valamint az, hogy a mozgás épüljön be tanulóink mindennapjába.

Tremmer Bernadett, szakmai vezető

Tervezett programok

(2013 karácsony – 2014 böjt)

1. December 24-én 10.00-kor a Szeretetotthonban, 16.00-kor Balfon ökumenikus, Sopronban 17.00-kor német, 18.00-kor magyar nyelvű szentesti istentiszteletet tartunk.
2. December 25-26-án, Karácsony ünnepnapjain a vasárnapi rend szerint tartjuk áldozati gyűjtéssel és csatlakozó úrvacsorával az istentiszteleteinket.
3. December 27-én 17.00-kor ökumenikus boráldás lesz a Szentlélek templomban.
4. December 31-én 17.00-kor kétnyelvű óévi istentiszteletet tartunk úrvacsorával, amelyet a hagyományos polgármesteri koccintás követ a Liszt Konferenciaközpontban.
5. Újév napján a vasárnapi rend szerint tartjuk az istentiszteleteket a templomban, illetve a természetjárók hagyományos újévi túráján is jelen leszünk 10.00-tól egyházi szolgálattal.
6. Aznap 16.00-kor hagyományos presbiteri újévköszöntő találkozó lesz a nagyteremben – amelyen néhány aktuális témát tárgyalhatunk, ezért a január 7-ére esedékes presbiteri ülést elhagyjuk.
7. Január 2-án emlékezhetünk a 140 éve elhunyt Haffner Lajos, január 4-én pedig a 130 éve elhunyt Kolbenheyer Mór egykori lelkészeinkről.
8. Január 6-án, Vízkereszt ünnepén vasárnapi rend szerint tartjuk alkalmainkat, amelyeken iskoláink is részt vesznek.
9. Január 8-án Lelkeszi Munkaközösségi (LMK) értekezlet lesz Harkán.
10. Január 10-én zárul oktatási intézményeinkben az első félév.
11. Január 11-én délidőben a Kristály Házban egyházközségünk ételosztást tart a rászoruló családoknak és a hajléktalanoknak.
12. Január 12-i templomi istentiszteleteinket Ittész János püspök úr végzi. A vasárnap perselypénze templomépítési offertórium lesz.
13. Ezen vasárnapon Gabnai Sándor esperes a vadosfai körzetben szolgál igehirdetésekkel Kisfaludon, Mihályiban, Magyarkeresztúron és Zsebeházán; Kisfaludon keresztelőkút szenteléssel.
14. Január 19-én Pelikán András fasori másodlelkész lesz a vendég-igehirdető szolgálattevőnk a templomi istentiszteleteinken. Presbitereinket 11.15-re a nagyterembe várjuk a lelkész úrral való beszélgetésre.
15. Aznap, 17.00-kor a zsirai KOMISZ és az Eötvös dESZKa Társulata adja elő a „Legyetek jók, ha tudtok” című két-felvonásos játékot. Belépőjegyek 1.500 Ft-os áron kaphatók az iskola portáján.
16. Január 19-én 19.00-kor a Filharmónia szervezésében a nemzetközileg is híres King's Singers énekegyüttesnek bérletes és belépőjegyes hangversenye lesz a templomunkban.
17. Január 20. és 25. között kerül sor az idei ökumenikus imahétre. A részletes szolgálattevői beosztás még kidolgozás alatt van, de annyi már most bizonyos, hogy hétfőn és kedden mi leszünk az alkalom házigazdái; szerdán és csütörtökön valamelyik katolikus templom; pénteken és szombaton pedig a református templom. Találkozunk 2014-ben is minden nap 17.00-kor egyetemes közösségben a város különböző felekezeti templomaiban!
18. Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján a NYME Erzsébet utcai Aulájában kerül megrendezésre a hagyományos ünnepi ülés, közvetlenül az imaheti istentiszteletet követően 18.00-tól. A Keresztény Értelmiségi Szövetség, a Kálvin Kör és a Luther Szövetség által közösen szervezett alkalom díszvendége és előadója Bogárdi Szabó István református püspök és Gencsó Hrisztozov bolgár költő és magyar műfordító.
19. Január 26-én lepramissziós vasárnap lesz, amely napon templomunkban Pfeifer Ottó gyülekezeti munkatársunk lesz az igehirdetőnk.
20. Február 1-jén befejezzük a munkatársképző tanfolyamunkat a nagyteremben, amelynek záróalkalma a másnapi 10.00-i istentisztelet lesz, amelyen ki is bocsátjuk a szolgálatba ezeket a testvéreinket. Egyébként ezen vasárnapi istentiszteleten D. Szebik Imre nyugalmazott püspök úr szolgál.

21. Február 2-án emlékezhetünk meg a 300 éve elhunyt Serpilius Keresztély lelkészünkről.
22. Február 4-én 10 éves a Fabricius Szeretetotthonunk; várhatóan 14.00-kor ünnepi istentiszteletet tartunk.
23. Aznap 17.00-kor presbiteri ülést tartunk.
24. Február 4-6 között finn testvérgyülekezetünkben háromnapos ünnepsorozat lesz, amelyen sajnos most kivételesen mi nem tudunk jelen lenni.
25. Február 7-én és 8-án Eötvös bálók lesznek.
26. Február 8-án 9.00-kor Szeretetotthonunk ad helyet az Egyházmegyei Presbiteri ülésnek.
27. Aznap várhatóan 11.00-tól egyházközségi presbiteri csendesnapot tartunk – mégpedig a Hunyadi könyvtárban közös ebédrel, beszélgetésekkel.
28. Február 9-én templomi magyar istentiszteleteinket Kadlecsik Zoltán helyettes beosztott hunyadis és a líceumi iskolalelkész tartja.
29. Aznap 15.00-kor meghívást kaptunk a Szent Margit templom bokrétaavató ünnepére.
30. Február 11-én 17.00-kor Luther Szövetségi ülés lesz a nagytermünkben, amelyben pótoljuk Paksi Sándor novemberben elmaradt előadását a konfliktuskezelésről.
31. A februári LMK a hónap 12. napján lesz Jobaházán.
32. Február 15-én Gabnai Sándor esperes szülőfalujában lesz egyháztörténeti emlékünnepelely, amelyen püspök úr mellett szolgál.
33. Február 15-én kerül aláírásra a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületünk és a Mikkeli püspökség közötti testvéregyházkerületi szerződés. Ehhez kapcsolódva február 17-én finn-magyar testvérgyülekezeti találkozó lesz Budapesten, ahol mi is képviseltetjük magunkat.
34. Február 21-én tartja egyházunk zsinata a következő ülését Budapesten, a Fasori Gimnáziumban – Gabnai Sándor esperes részvételével.
35. Ezen a hétvégén lesz konfirmációs csendeshétvégénk Hegedűs Attila iskolalelkész vezetésével.
36. Február 22-én van a hittanversenyek iskolai fordulója egyházkerületi szinten és gyülekezeti fordulója egyházmegyei szinten.
37. Február 23-án 10.00-kor Beledben köszöntjük Béres László esperes-helyettest 50. születésnapján. Isten éltesse!
38. Február 28-án emlékezhetünk arra, hogy 340 éve vették el templomainkat Sopronban.
39. Február 28 – március 2 között a Líceum ad otthont az evangélikus gimnáziumok országos kórustalálkozójának. Vasárnapi istentiszteletünkön valamelyik résztvevő kórus(ok) szolgál(nak) énekükkel.
40. Március 1-jén Soltvadkertben Szélrózsa előtalálkozó.
41. Március 2-án van imanap az éhezőkért.
42. Március 4-én lelkészválasztást előkészítő (adott esetben jelöltszűkítő) presbiteri ülés lesz a nagytermünkben.
43. Március 5-én lesz 2014-ben hamvazószerda.
44. Március 6-án 18.00-kor városi lelkésztalálkozó lesz a Kecsketemplomban.
45. Március 7-én 16.00-kor női imanap a református testvéreknél.
46. Aznap köszönhetjük Szimon János nyugalmazott lelkésztestvérünket felszentelésének 60. évfordulóján.
47. Március 7-8-án egyházkerületi gyülekezeti elnökségtalálkozó lesz.
48. Március 9-én elkezdődik böjt ideje, böjt 1. vasárnapjával, amely vasárnapon egyházmegyei offertóriumot gyűjtünk.
49. Ezen vasárnapunkra tervezi az egyházmegye elnöksége összehívni 8.00-tól azt a több részközgyűlésből álló közgyűlést, amelyen a lelkészválasztást bonyolítjuk le, valamint szavazhatunk a 2013-as évi zárszámadás és 2014 évi költségvetés elfogadásáról, illetve meghallgatjuk az ilyenkor szokásos évi (egyházközségi felügyelői, igazgató lelkészi és számvevőszéki elnöki) jelentéseket. (Jelizzük, hogy eredménytelen szavazás esetén egy hét múlva, március 16-án lesz pótközgyűlés.)
50. Március 10-től 16.00-i kezdettel a magyar bibliaórák helyén és idejében elkezdjük a Böjti Esti sorozatunkat a Szeretetotthonunkban – heti rendszerességgel.

Gabnai Sándor lelkész, esperes

Istentisztelet szolgálati beosztás

2013 karácsonyától 2014 böjtjéig

December 24. – Szenteste

- 10.00 Szeretetotthon: Mihácsi Lajos lelkész
- 16.00 Balf: Gabnai Sándor
- 17.00 német: Holger Manke
- 18.00 magyar: Gabnai Sándor

December 25. – Karácsony ünnepe

- 8.00 magyar (áldozati): Gabnai Sándor
- 9.00 német (áldozati): Holger Manke
- 10.00 magyar (áldozati): Gabnai Sándor
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Gabnai Sándor
- 16.00 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Gabnai Sándor

December 26. – Karácsony 2. napja

- 8.00 magyar: Hegedűs Attila iskolalelkész
- 9.00 német: Gertraud Winter lektor
- 10.00 magyar: Hegedűs Attila iskolalelkész

December 27.

- 17.00 Szentlélek templom - boráldás: Horváth Imre városplébános + Gabnai Sándor

December 29. – Karácsony utáni vasárnap

- 8.00 magyar: Gabnai Sándor
- 9.00 német: Gertraud Winter lektor
- 10.00 magyar: Gabnai Sándor
- 15.00 Balf: Gabnai Sándor

December 30.

- 15.00 Szeretetotthon: Mihácsi Lajos lelkész

December 31. – Óév este

- 17.00 kétnyelvű (óévi + úrvacsorás): Holger Manke + Gabnai Sándor

Január 1. – Újév

- 8.00 magyar: Gabnai Sándor
- 9.00 német: Manke-Lackner Eszter lelkész
- 10.00 magyar: Szimon János ny. lelkész + az úrvacsoránál Manke-Lackner Eszter
- 10.00 túra – Dalos-hegy: Gabnai Sándor
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Gabnai Sándor

Január 2.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Január 5. – Az esztendő első vasárnapja

- 8.00 magyar: Gabnai Sándor
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek: Gabnai Sándor
- 10.00 magyar: Gabnai Sándor
- 15.00 Balf: Gabnai Sándor
- 16.00 Kórházkápolna: Gabnai Sándor

Január 6. – Vízkereszt

- 8.00 magyar – iskolai: Hegedűs Attila iskolalelkész
- 9.45 magyar – iskolai: Kadlecsik Zoltán beosztott helyettes iskolalelkész

Január 9.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Január 12. – Vízkereszt ünnepe után 1. vasárnap

- 8.00 magyar: Ittész János ny. püspök + Holger Manke
- 9.00 német: Ittész János ny. püspök + Holger Manke
- 9.00 gyermek: Mátisné Schlögl Patrícia presbiter
- 10.00 magyar: Ittész János ny. püspök + Holger Manke
- 15.00 Balf: Hegedűs Attila iskolalelkész
- 16.00 Fertőszentmiklós: Hegedűs Attila iskolalelkész

Január 16.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Január 19. – Vízkereszt ünnepe után 2. vasárnap

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András fasori lelkész + Gabnai Sándor
- 9.00 német (úrvacsorás): Pelikán András fasori lelkész + Holger Manke
- 9.00 gyermek: Bálint Ádám + Gabnai Sándor
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András fasori lelkész + Gabnai Sándor
- 15.00 Balf: Pelikán András fasori lelkész + Gabnai Sándor
- 18.00 Filharmónia – King's Singers koncert: Holger Manke

Január 20. + 21.

- 17.00 Imaheti istentisztelet, evang. templom

Január 22. + 23.

- 17.00 Imaheti istentisztelet, katolikus templom

Január 24. +25.

- 17.00 Imaheti istentisztelet, református templom

Január 26. – Vízkereszt ünnepe után 3. vasárnap

- 8.00 magyar: Pfeifer Ottó teológus
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek: Gerhát Orsolya kántor
- 10.00 magyar: Pfeifer Ottó teológus + az úrvacsorai rész még beosztás alatt
- 15.00 Balf: Pfeifer Ottó teológus
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pfeifer Ottó teológus

Január 30.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Február 2. – Vízkereszt ünnepe után 4. vasárnap

8.00 magyar: Gabnai Sándor

9.00 német: Holger Manke

9.00 gyermek: Gabnai Sándor

10.00 magyar (munkatársképzősök megáldása):
D. Szebik Imre ny. püspök +
Gabnai Sándor

15.00 Balf: Gabnai Sándor

16.00 Kórházkápolna: Gabnai Sándor

Február 4.10.00 10 éves jubileumi ünnep a Fabricius Szere-
tetothonban: Mihácsi Lajos lelkész +
Gabnai Sándor**Február 6.**

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Február 9. – Vízkereszt ünnepe után utolsó vasárnap8.00 magyar: Kadlecsik Zoltán helyettes
beosztott iskolalelkész + Gabnai Sándor

9.00 német: Holger Manke

9.00 gyermek: Gabnai Sándor

10.00 magyar: Kadlecsik Zoltán helyettes
beosztott iskolalelkész + Gabnai Sándor15.00 Szent Margit templom (bokrétaavató):
Gabnai Sándor részvételével15.00 Balf: Kadlecsik Zoltán helyettes beosztott
iskolalelkész16.00 Fertőszentmiklós: Kadlecsik Zoltán
helyettes beosztott iskolalelkész**Február 13.**

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Február 16. – Hetvened vasárnap

8.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor

9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke

9.00 gyermek: Gabnai Sándor

10.00 magyar (úrvacsorás): Gabnai Sándor

15.00 Balf: Gabnai Sándor

Február 20.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Február 23. – Hatvanad vasárnap

8.00 magyar: Gabnai Sándor

9.00 német: Holger Manke

9.00 gyermek: Pfeifer Ottó teológus

10.00 magyar: Pfeifer Ottó +
az úrvacsorai rész még beosztás alatt

15.00 Balf: Gabnai Sándor

16.00 Fertőszentmiklós: Gabnai Sándor

Február 27.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

Március 2. – Ötvened vasárnap (Estomihi)

8.00 magyar: Gabnai Sándor

9.00 német: Holger Manke

9.00 gyermek: Trincsi Andrea hittanár +
Gabnai Sándor

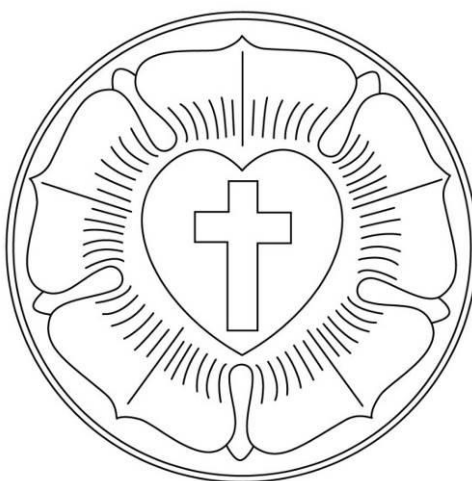
10.00 magyar: Gabnai Sándor

15.00 Balf: Gabnai Sándor

16.00 Kórházkápolna: Gabnai Sándor

Március 6.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

A 2014. év igéje

De nekem olyan jó Isten közelsége!

(Zsolt 73, 28a)

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja

9400 Sopron, Bünker köz 2.

e-mail: sopron@lutheran.hu

tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Nyomtatva 400 példányban.

Várható következő megjelenés:

2014. böjt

Felelős kiadó: Gabnai Sándor